PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXII. Št. 246 (6533)

TRST, sreda, 26. oktobra 1966

TRIJE DOKUMENTI KONFERENCE SEDMIH

V Manili so ponovili zahtevo po kapitulaciji osvobodilnih sil

Sklenili so, da bodo «odločno» nadaljevali vojno - Strahotne razmere v sajgonskih bolnišnicah - Veliko število žrtev med civilisti

MANILA, 25. — Manilska konferenca se je danes zaključila z odobritvijo skupnega poročila in dveh izjav. Prva izjava ima naslov «Smotri miru», druga pa «Izjava o načelih miru in napredka v Aziji in na Pacifiku».

V uradnem sporočilu našteva jo pogoje, ki bi jih moral Severni Vietnam izpolniti, preden države napadalke ustavijo svoj napad. Pri tem izjavljajo, da bi se umik njihovih čet lahko začel šest mesecev potem, «ko bo nasprotnik umaknil svoje čete».

Države udeleženke pravijo, da so pripravljene umakniti svoje sile iz Vietnama največ v šestih mesecih, če «druga stran» umakne svoje sile proti severu in ukine svoje «pronicanje» proti jugu in «zmanjša nasilna dejanja».. Poročilo dodaja, da je sajgonska vlada pripravljena pozvati države zaveznice, naj umaknejo svoje sile in svoje vojaške naprave v zamenno, da «Severni Vietnam umakne svoje vojaške in prevratne sile». Države udeleženke pravijo, da bodo umaknile svoje čete največ v šestih mesecih po izpolnitvi omenjenih pogojev.

Sporočilo trdi, da se «pronicanje s severa» pospešeno nadaljuje ter da je zaradi tega še vedno potrebna odločna vojaška akcija in «podpora svobodnega sveta». Zaradi tega se bodo sedanji vojaški napori nadaljevali «z odločnostjo in ves čas, ki bo potreben ob tesnih posvetovanjih med zainteresiranimi državami, in to vse dotlej, dokler ne bo napad končan». Izjava dodaja, da se mora «iskanje miru nadaljevati, toda do sedaj ni znakov o korakih na poti miru, ki bi jih storila hanojska vlada».

V sporočilu je rečeno, da so govorili tudi o vojnih ujetnikih ter da so poudarili obveznost spoštovanja ženevske konvencije iz leta 1949, pri čemer so «obžalovali, ker ni hotel Hanoj sodelovati z Rdečim križem».

Skupno sporočilo pravi, da bodo države udeleženke ostale v stikih med seboj. Vsakikrat ko bo potrebno, bodo sestanki zunanjih ministrov in predsednikov vlad.

Posebno pozornost so posvetili potrebi, da se v Južnem Vietnamu pospešijo napori za «pravo socialno revolucijo na podlagi napredka». Sajgonski voditelji so takole sintetizirali svoj vladni program: «modernizacija kmetijstva, da se kmetom zagotovi plod njihovega dela; popolna prednost agrarni reformi in bonifikaciji; odprava nevarnosti inflacije; izvedba stabilizacijskega programa; v največji meri naj se uporabi sajgonsko pristanišče, za prevažanje materiala, ki je potreben za nadaljevanje vojaških naporov in za utrditev civilnega gospodarstva».

V sporočilu pravijo tudi, da je glede dolgoročne prihodnosti Vietnama sajgonska vlada obrazložila na konferenci nekatere načrte o gospodarskem razvoju po sklenitvi miru. Države udeleženke so podprle te napore sajgonske vlade in sklenili so tudi, da bodo pozvali druge države in mednarodne organizme, naj prispevajo s pomočjo Južnemu Vietnamu.

Dokument nadaljuje, da je sajgonska vlada prepričana, da bo nova ustava pripravljena pred marcem 1967, in šest mesecev pozneje bodo «volitve za predstavniško vlado». Sajgonska vlada je tudi napovedala program «narodne sprave», ki bo določa amnestijo za vse tiste, ki so «grešili v dobri veri» ali «so bili prisiljeni slediti navodilom osvobodilne fronte».

Dokument, ki nosi naslov «Smotri svobode», je zelo kratek in se glasi: «Mi, sedem držav zbranih v Manili, poudarjamo našo enotnost, našo odločenost in namen, da skupno sledimo smotrom svobode v Vietnamu in na področjih Azije in Pacifika.

Ti smotri so: svoboda pred napadom; zmaga nad gladom, nevednostjo in boleznimi; ustvaritev področja varnosti, reda in napredka; iskanje ponovne sprave in miru v Aziji in na Pacifiku.»

Drugi dokument z naslovom «Izjava o miru in napredku v Aziji in na Pacifiku» določa naslednje: 1. «Napad ne» sme imeti uspeha. Mir v Aziji, na Pacifiku in na svetu je nedeljiv. Spoštovati je treba obveznosti, ki so se prevzele v skladu z listino OZN ter z raznimi pogodbami o vzajemni varnosti. 2. Razbiti je treba verige revščine, nevednosti, bolezni, vsega zla, ki povzroča nasilje in vojno. 3. Povečati je treba gospodarsko, socialno in kulturno sodelovanje na tem področju. To sodelovanje se bo razširilo na vse dežele področja. Dežele, ki so zunaj tega področja, bodo dobrodošle kot družabnice pri iskanju njihove neodvisnosti in njihovega dostojanstva. 4. Iskati je treba ponovno spravo in mir v Aziji ne glede na ideologije v deželah tega področja.

Bivši glavni kirurg v bolnišnici v Pattersonu (New Jersey) dr. Wayne W. Hall je ob povratku s poldrugomesečnega obiska v Južnem Vietnamu izjavil, da povzroči vojna v Vietnamu smrt pet tisoč civilistov vsakih šest mesecev in to povzroča večje izgube, kakor jih ugotavljajo v južnovietnamski vojski. Izjavil je, da je bilo v neki sajgonski bolnišnici deset ranjenih civilistov na vsakega vojaka ter da oblasti zanemarjajo civiliste in dajejo prednost vojakom. Dr. Hall je poudaril, da je sedaj v Južnem Vietnamu en zdravnik na vsakih 30 tisoč oseb. V neki sajgonski bolnišnici, kjer je delal med svojim obiskom, je lahko ugotovil, da civilisti spijo na tleh ali pa na lesenih klopeh. Bolniki z nalezljivimi boleznimi pa niso ločeni od drugih bolnikov.

Dr. Hall je izjavil, da je ob povratku v ZDA zbral 40 tisoč doz cepiva in zdravila za skupno vrednost 12 milijonov dolarjev.

Subandrio obsojen na smrt

DŽAKARTA, 25. — Bivši indonezijski zunanji minister Subandrio, ki je bil obtožen, da je sodeloval pri poskusu državnega udara lanskega oktobra, je bil obsojen na smrt. Sodišče pravi, da je Subandrio že prej vedel o zaroti, da pa ni sprejel nobenega ukrepa s tem v zvezi in da ni o tem obvestil predsednika Sukarna.

Razsodba navaja naslednje razloge: Subandrio je pomagal indonezijski komunistični stranki organizirati lanski državni udar; oviral je napore vojske za vzpostavitev reda in za eliminacijo elementov, ki so bili odgovorni za državni udar, potem ko je ta propadel; škodoval je varnosti države, s tem da je povzročil demonstracije z izjavami in govori, ki so hujskali na nasilje; poslal je v tujino znatne zneske brez dovoljenja.

Dr. Subandrio ima sedaj čas 30 dni, da zaprosi predsednika Sukarna za pomilostitev. Sodišče mu je odvzelo tudi vsa odlikovanja in vse časti.

Spor o Gibraltarju

LONDON, 25. — Britanska vlada je še vedno mnenja, da bi bilo najprimerneje predložiti pravno plat gibraltarskega vprašanja mednarodnemu razsodišču. To je danes izjavil predstavnik Foreign Officea, ki je dodal, da je Velika Britanija trikrat protestirala proti sklepu španske vlade, da zapre mejo za vozila in blago.

Španske oblasti so danes nekoliko omilile včerajšnji sklep, da zaprejo mejo z Gibraltarjem. Davi je namreč 7000 Špancev, ki delajo v Gibraltarju, lahko odšlo na delo z avtobusi. Včeraj so bile španske oblasti javile, da bodo mejo lahko prekoračili samo pešci. Toda Španci, ki so odšli na delo v Gibraltar, so lahko nesli s seboj samo kosilo.

Posledica zapore meje bo ne samo konec turističnega prometa z Gibraltarjem, temveč tudi konec uvoza svežih živil iz Španije. Britanska vlada pa je odločena, da ne popusti in pričakuje dolgo obleganje. Nedvomno bo to povzročilo poslabšanje odnosov med Veliko Britanijo in Španijo. V britanskih krogih pravijo, da lahko vzdržijo dolgo obleganje, ker bistvene proizvode lahko prevažajo po morju, čeprav bo to mnogo dražje.

Že maja so se začela angleško-španska pogajanja, toda brez uspeha. Ni znano, kdaj se bodo nadaljevala.

«Luna 12» kroži okoli Lune

LONDON, 25. — Radioastronomska opazovalnica v Jordell Banku je nocoj javila, da je sovjetski satelit «Luna 12» danes ob 21.47 po srednjeevropskem času začel krožiti okoli Lune.

V Moskvi niso do sedaj še potrdili, da je začel satelit krožiti okoli Lune. Ravnatelj observatorija v Jodrell Banku je izjavil, da so znaki satelita prenehali, potem ko je začel krožiti okoli Lune, in so se znova pojavili čez 43 minut. To pomeni, da je satelit tedaj letel nad nevidno stranjo Lune.

Zdi se, da satelit leti bliže Luni kakor kateri koli drug satelit do sedaj. Po mnenju ravnatelja nemškega zavoda za vesoljska raziskovanja v Bochumu ni izključeno, da bo satelit pristal na Luni.

Po nesreči v Aberfanu

LONDON, 25. — Predsednik britanske vlade Harold Wilson je v spodnji zbornici sporočil, da bo preiskava o nesreči v Aberfanu popolna in neizprosna.

Preiskovalni sodnik, ki bo začel preiskavo, si je danes ogledal vas ter je govoril s številnimi ljudmi. Preden bo začel uradno preiskavo, se bo še vrnil v vas. Od včeraj do danes niso odkopali drugih trupel. Skupno so jih do sedaj našli 145. Identificirali so 113 trupel otrok in 26 trupel odraslih. Po trditvah policije manjka še 46 otrok.

Nadaljuje se medtem zbiranje prispevkov za družine v Aberfanu. V četrtek bo pogreb 75 žrtev, danes pa so pokopali šest otrok.

PARIZ, 25. — Nepalski kralj in kraljica sta prišla davi z letalom iz Londona v Pariz. Na letališču ju je sprejel predsednik de Gaulle. Ko je prišel v Elizejsko palačo, se je nepalki kralj pogovarjal tri četrt ure z generalom de Gaullom.

PO TROJNI KONFERENCI

Danes razgovori Tito-Selasie

BEOGRAD, 25. — Predsednik republike maršal Tito je danes zvečer s soprogo in ostalimi člani jugoslovanske delegacije prispel s posebnim letalom iz Novega Delhija v Beograd. Na beograjskem letališču so Tita in delegacijo pozdravile ugledne jugoslovanske osebnosti, diplomatski zastopniki Indije, ZAR, Sovjetske zveze in Etiopije. Na poti iz Novega Delhija v Beograd se je letalo zadržalo nekaj ur v Taškentu. Maršal Tito je izkoristil to priložnost ,da si je ogledal mesto, ki je bilo nedavno prizadeto od potresa in se seznanil z načrtom obnove mesta.

Etiopski cesar Haile Selasie se bo jutri zadržal en dan s svojim spremstvom v Beogradu. Etiopski cesar prihaja v Beograd po številnih sestankih in razgovorih z voditelji novoosvobojenih afriških držav in državniki drugih prijateljskih držav, kjer se bo srečal s predsednikom Titom, ki je s svoje strani zadnje čase imel prav tako več razgovorov s številnimi zastopniki socialističnih in voditelji drugih nevezanih držav. Tito in Haile Selasie se bosta medsebojno seznanila z razgovori, ki sta jih imela zadnje čase z voditelji drugih držav. Poleg tega se bosta pogovarjala o vprašanjih, ki danes skrbijo svet, ter o vprašanjih s področja dvostranskih odnosov med Jugoslavijo in Etiopijo.

Manilska konferenca. Na sliki so: predsednik tajske vlade Kitikačorn, predsednik Johnson, general Kao Ki in predsednik avstralske vlade Holt

13. ZASEDANJE MEŠANEGA ODBORA V RIMU

Predvideva se rešitev vsaj nekaterih odprtih vprašanj

Z. Perišić poudarja, da se jugoslovanska delegacija zavzema zlasti za rešitev vprašanja slovenskih strokovnih šol

Kot smo že poročali, se je začelo v ponedeljek, 24. t.m. v Rimu 13. zasedanje jugoslovansko - italijanskega mešanega odbora za izvajanje določb posebnega statuta londonskega memoranduma iz leta 1954. Včeraj še nismo mogli iz Rima izvedeti nobenih novic o poteku prvega sestanka ter o nadaljevanju razgovorov obeh delegacij, ki ju vodita Zvonko Perišič in Giulio Terruzzi. Vendar pa so za razgovore značilne in važne izjave, ki jih je dal tržaškemu dopisniku ljubljanskega «Dela» Zvonko Perišič pred začetkom zasedanja.

«Zasedanje naj pripomore k temu, da ugotovimo, kako daleč smo prišli v urejanju odprtih vprašanj, ki jih vsebuje posebni statut londonske spomenice. Hkrati naj omogoči, da nekatera izmed teh vprašanj rešimo, ali vsaj pospešimo njihovo rešitev», je izjavil Z. Perišič.

Nato je povedal, da obsega dnevni red zasedanja vsa tista vprašanja, o katerih sta se predsednika obeh delegacij v odboru, jugoslovanske in italijanske, domenila že na pripravljalnem sestanku, ki je bil letos maja v Zagrebu. Predvsem bo odbor obravnaval poročila strokovnjakov obeh strani in obeh pedagoških svetovalcev pri manjšinskih šolah o stanju na področju šolstva. Med odprtimi vprašanji, ki naj odbor o njih razpravlja, je tudi vprašanje uporabe slovenskega jezika v uradih in na sodiščih. Jugoslovanska delegacija pa se bo še posebej zavzela za to, da bi uresničili zahteve tržaških Slovencev po ustanovitvi strokovnih šol v slovenskem jeziku. To je postalo še posebno aktualno, odkar je šolska reforma v Italiji z ustanovitvijo enotne nižje srednje šole ukinila do tedaj obstoječe nižje strokovne šole.

«Sodimo», je dejal Zvonko Perišič, da je posebna dolžnost jugoslovanske delegacije na tem zasedanju, da se zlasti zavzame za to, da bi bilo vprašanje slovenskih strokovnih šol rešeno na vladni ravni že v prihodnjem šolskem letu.»

Med drugimi vprašanji, ki sicer ne sodijo strogo k vsebini določil posebnega statuta, ki pa se mešani odbor kljub temu z njimi ukvarja, so pa vprašanja kulturne izmenjave na področju manjšin. «Upamo, je dejal jugoslovanski predstavnik, da bomo v Rimu dosegli soglasje o razširitvi te vrste sodelovanja». Sem sodi na primer izmenjava raznih predavanj, medsebojna gostovanja gledališč in zborov, potujočih knjižnic, izmenjava filmov in podobno. Uspeh take izmenjave na kulturnem področju, bi vsekakor prispeval k ustvaritvi ugodnega ozračja, v katerem bi se potem lahko z večjim uspehom reševala vsa druga odprta vprašanja s področja manjšin.

Kralj Hasan na obisku v Moskvi

MOSKVA, 25. — Predsednik prezidija vrhovnega sovjeta SZ Podgorni je na kosilu v Kremlju na čast maroškemu kralju Hasanu, ki je od včeraj na uradnem obisku v SZ, govoril o evropski varnosti. Izjavil je, da se evropska varnost ne tiče samo evropskih držav, temveč vseh držav in vseh narodov sveta. Pripomnil je namreč da revanšistični in napadalni načrti zahodnonemških voditeljev povzročajo skrb pri vseh tistih, ki ljubijo mir.

Podgorni je nato obsodil ameriški napad v Vietanmu ter je nato govoril o možnosti razvoja sovjetsko-maroškega sodelovanja.

Kralj Hasan je v svoji zdravici poudaril veliko važnost sovjetskega prijateljstva med borbo Maroka za osvoboditev. To prijateljstvo ima važno vlogo tudi danes, ko Maroko utrjuje svojo neodvisnost. ki so priznale neodvisnost Maroka, in mu je pomagala.

PARIZ, 25. — Na zasedanju mednarodne zveze društev pisateljev in skladateljev v Parizu je bila italijanska pisateljica Alba de Cespedes soglasno izvoljena za predsednico mednarodnega sveta pisateljev.

Proces proti 16 nacističnim zločincem

STUTTGART, 25. — Danes se je začel v Stuttgartu proces proti 16 bivšim nacistom, ki so obtoženi umora ali sodelovanja pri umoru v 178 primerih ter kolektivnega pokola tisočev Židov v Galiciji.

Med avgustom 1941 in julijem 1944 so v tej pokrajini, ki je pripadala Poljski, poslali v smrt 439 tisoč 329 Židov. Skoraj vsi od šestnajstih obtožencev so že presedeli od treh do petih let zapora in so sedaj na začasni svobodi. Na procesu bodo zaslišali 144 prič, od katerih jih 55 prihaja iz Izraela, 35 pa iz ZDA. Razsodba ne bo izrečena pred jesenjo 1967.

Obtoženci so med drugim obtoženi, da so med prevozom tisočev jetnikov iz Lemberga v koncentracijsko taborišče Beljec ustrelili tisoče bolnih in so enostavno vrgli skozi okno novorojenčke, ki so bili v ženskih oddelkih.

ČLANEK V «KOMSOMOLSKAJI PRAVDI»

Kitajci govorijo o možnosti kitajsko-sovjetskega spopada

MOSKVA, 25. — «Komsomolskaja «Pravda» obtožuje Kitajsko, da nakazuje možnost kitajsko-sovjetskega vojaškega spopada in da vodi kampanjo sovraštva proti Sovjetski zvezi. Dalje pravi list, da vodijo na Kitajskem ostro kampanjo, da bi zbrisali vse, kar spominja tudi v preteklosti na Sovjetsko zvezo.

Zatem pravi list, da so tuji komunistični časnikarji, ki so v Pekingu, zaskrbljeni predvsem zaradi protisovjetskega značaja, ki so ga dali proslavam 17. obletnice kitajske revolucije. Diplomati sovjetskega bloka so zapustili svoja mesta, ko je minister za obrambo Lin Piao izjavil med proslavami, da bo kitajsko ljudstvo «do kraja vodilo boj proti revizionizmu, katerega središče je sovjetska komunistična stranka». Drugi govorniki pa so celo trdili, da se Sovjetska zveza pripravlja na napad na Kitajsko.

«Med sedanjo kulturno revolucijo, nadaljuje list, je bilo vse, kar se je povezovalo s Sovjetsko zvezo, od cest do bolnišnic, preimenovano v «protirevizionistično». V kitajščini se «protirevizionist» reče «fan-siu» nekoliko drugače kakor «fan-su», kar pomeni «protisovjetsko». Toda na Kitajskem se besede danes ne ujemajo samo fonetično. List pravi nato, da hočejo kitajski voditelji zbrisati iz src Kitajcev vsak čut hvaležnosti za sovjetsko pomoč. «Zaradi tega je glavni predmet protisovjetske propagande obrekovati vse sovjetske naprave, ki so temelj razvoja Kitajske. Obrekovanje sovjetske zunanje politike je drugi element protisovjetske vzgoje kitajske mladine.»

List poudarja zatem protislovje med izrazi hvaležnosti Severnega Vietnama za sovjetsko pomoč in kitajskimi trditvami, da je ta pomoč slaba bodisi po količini kakor tudi po kakovosti. Voditelji kulturne revolucije kritizirajo vse pri sovjetskem ljudstvu: način oblačenja, način prehrane, način govorjenja in petja. Neki rdeči gardist, ki je bil uradno dodeljen skupini sovjetskih turistov z nalogo da «širi Maocetungove ideje», jim je preprečil, da bi zapeli narodno pesem «Moskovske noči», ker je v njej govora o mirnosti, in to je «revizionizem».

List očita kitajski komunistični stranki, da ni že deset let sklicala kongresa ter da je centralni komitet letošnjega avgusta popolnoma preobrnil sklepe osmega kongresa (1956), kjer je bilo govora tudi o «večnem in nezrušljivem kitajsko-sovjetskem prijateljstvu». Z zadnjim plenumom se je tako rekoč kodificirala protisovjetska kampanja, ki se je sicer začela že oktobra 1962. List omenja, da je večina delegatov 8. kongresa kitajske komunistične stranke padla ali je na tem da pade kot žrtev kampanje «tistih banditov, ki so znani kot rdeči gardisti».

Agencija Tass pa ironizira z nedavnimi gesli, ki so jih razširili v Pekingu po tisku in z letaki in s katerimi zahtevajo od vseh «absolutno podreditev višjim navodilom» (t. j. naukom Maocetunga). Tass dodaja, da rdeči gardisti še dalje napadajo mestne in pokrajinske partijske komiteje, zahtevajo revizijo ustave, da jo navdihujejo z idejami Maocetunga, ter vztrajajo naj proučevanje Maocetungovih del postane obvezno za vse državljane.

Na koncu pravi agencija, da rdeči gardisti še dalje ovirajo normalen razvoj vsakodnevnega življenja. Ministrstvo za premogovno industrijo je paralizirano že pet dni zaradi zborovanj, ki so pred vhodom v poslopje. Oblasti so morale nastopiti in prepovedati študentom iz drugih pokrajin prihajanje v Peking, «da bi izmenjali revolucionarne izkušnje». V prestolnici je sedaj nad poldrugi milijon mladih ljudi, ki so začasno prišli v mesto in ki so ustvarili probleme, ki jih ni moč več rešiti. Pred sovjetskim poslaništvom v Pekingu se je tudi danes nadaljevala demonstracija, ki se je bila začela v nedeljo zvečer.

Na tisoče rdečih gardistov še dalje straži sedež komunističnega komiteja v Pekingu, pred številnimi ministrstvi pa berejo govore, s katerimi obsojajo delo mnogih pomočnikov ministrov.

VČERAJ V POSLANSKI ZBORNICI

Sprejet zakon o zvišanju pristojbin na brezalkoholne pijače

V senatu dokaj vroča razprava o primeru Agrigento - Danes zadnje zasedanje vodstva PSI - Verjetno zvišanje cestnine na avto cestah - Bombni napad v Brunecku

RIM, 25. — V poslanski zbornici se je zaključila razprava o zakonskih predlogih, ki uvajajo višje pristojbine na brezalkoholne pijače in električno energijo za gospodinjsko potrošnjo, ki so potrebne za kritje izdatkov v korist šolstva. V zadnjih dneh se je mnogo govorilo, da zbornica teh pristojbin ne bo odobrila in da bodo iskali drugo rešitev, vendar pa so med glasovanjem zavrnili vse popravke in so nato na tajnem glasovanju z večino glasov odobrili zakonski načrt glede pristojbin na brezalkoholne pijače, jutri pa bodo glasovali o zvišanju trošarine za električno energijo.

Zakonska predloga je zagovarjal minister Preti, ki je dejal, da ju je predložila že prejšnja vlada in da za sedanjo velja obveznost, da ne bodo privili davčnega vijaka. Preti je zagovarjal zakon, češ da ne bo imel resnejših posledic in da odpade na posamezno družino okoli 540-600 lir zaradi zvišanja davka na električno energijo, pri brezalkoholnih pijačah, pa bo pri steklenici, ki se običajno prodaja od 100 do 200 lir, zvišanje doseglo do največ 4 lire in ne bo imelo resnejšega vpliva na ceno ali usmeritev potrošnje.

Na popoldanskem zasedanju poslanske zbornice je odgovoril minister za turizem in predstave Corona na vprašanja poslancev v zvezi z ukrepi, ki bi jih moralo sprejeti ministrstvo proti generalnemu ravnatelju oddelka, za predstave De Biaseju in drugim funkcionarjem tega ravnateljstva, ki so obdolženi poneverb pri izplačevanju prispevkov operam in gledališkim skupinam. Minister pravi, da gre šele za zahtevo, naj se uvede preiskava, in ne za točne obdolžitve in da je treba zato čakati na sklepe sodišča. Gre pa za dogodke v razdobju 1957-59 in da za sedaj meni, da ne bi bilo umestno izvesti kakršen koli ukrep pred odločitvami sodnih oblasti. Po drugi plati je minister mnenja, da gre za zapleteno vprašanje in da ni mogoče avtomatično uveljaviti določil, ki predvidevajo suspendiranje funkcionarjev, o katerih se vodi preiskava.

V senatu se je nadaljevala razprava o Agrigentu, ki je bila mestoma zelo živahna, in to zlasti, ko so govorili demokristjanski senatorji, ki so skušali zagovarjati svoje somišljenike iz Agrigenta in se na različne načine trudili, da bi usmerili razpravo v drugo smer. S tem njih stališčem se ni strinjal socialistični senator Banfi, ki je polemiziral z včerajšnjimi izjavami demokristjanskega senatorja Airoldija, češ da razprava v resnici ne sme biti enostranska, da pa mora vsebovati odgovornosti krajevnega demokristjanskega vodstva, ki je imelo v rokah monopol oblasti, ki si ga je sicer pridobilo na demokratičen način, nikakor pa ga ni na demokratičen način izvajalo. Banfi je uvodoma obžaloval, da e v Italiji žalosten rekord glede števila obstoječih zakonov, ki pa se izvajajo samo proti revežem in si slede škandali drug za drugim, kljub spremenjenemu političnemu ozračju z vstopom socialistov v vlado. Senator je poudaril nov pojav, ko je socialistični minister takoj ukrepal in naredil svojo dolžnost. Nato je Banfi zahteval vrsto konkretnih ukrepov, ki jih že predvidevajo zaključki ministrske raziskovalne komisije.

Sen. Tomassini (PSIUP) je mnenja, da je usad v Agrigentu v resnici odraz političnega sistema, ki se je ustvaril v zadnjih letih in ki temelji na izkrivljeni morali nekaterih strank. Socialdemokrat sen. Zannier pa je mnenja, da ni potrebna nobena parlamentarna preiskovalna komisija in da je treba sedaj samo uveljaviti primerne ukrepe, ker je dejansko stanje na osnovi ministrske preiskave dovolj znano. Ustanovitev take komisije pa zahtevajo tudi liberalci. Sen. D'Andrea je v tej zvezi dejal, da bi lahko le taka komisija odkrila vlogo raznih strank, odnose s krajevnimi oblastmi in verjetne krivde.

Nastalo je kričanje in sledili so protesti, ko je demokristjanski senator Vecellio skušal celoten primer skriti za pomanjkljivimi značilnostmi zemljišča, ki naj bi bila splošna značilnost v številnih predelih Sicilije, in še zlasti z izgovorom, da ministrstvo za javna dela ni proučilo geološkega stanja različnih zemljišč.

Senat in poslanska zbornica bosta po vsej verjetnosti zasedala samo še jutri, ker se v četrtek popolne prične izreden kongres PSI. Tradicija je namreč, da se med zasedanji kongresov ustavi delo parlamenta, da se parlamentarcem omogoči sodelovanje na kongresih. Vendar pa so včeraj socialistični senatorji predlagali, naj senat nadaljuje in zaključi razpravo o Agrigentu ne glede na socialistični kongres, tako da lahko razprava traja ne samo jutrišnji dan temveč tudi v četrtek in petek. O Agrigentu in o ustreznih ukrepih bo jutri razpravljal ministrski svet.

Jutri bo tudi zadnje zasedanje izvršnega odbora PSI, na katerem bo poročal tajnik stranke De Martino v govoru, katerega bo imel v četrtek popoldne v kongresni palači EUR v začetku izrednega kongresa PSI.

Minister Mancini je danes izjavil časnikarjem, da je IRI zahtevala zvišanje pristojbin za plačevanje prevozov po avto cestah. Pristojnost za zvišanje pripada CIPE in ni še mogoče reči, če bo odobril zvišanje tarif, kar pa je dokaj verjetno.

Iz Bocna poročajo, da so neznanci včeraj nekaj pred polnočjo izvršili nov terorističen bombni atentat, ko je eksplodirala šibkejša bomba v baru ENAL v kraju Bruneck na Trgu Cappuccini. Bombo so postavili nad telefonsko kabino, ki je v vezi poslopja. Med eksplozijo je bilo v baru devet oseb, od katerih so bile štiri laže opraskane; tudi škoda ni bila velika.

Razgovor Popović-Ducci

BEOGRAD, 25. — Podpredsednik republike Koča Popović je sprejel danes dopoldne veleposlanika Italije Roberta Duccija, s katerim se je razgovarjal o vprašanjih skupnega interesa.

Brez rezultata jug.-it. pogajanja za izvoz govedine

BEOGRAD, 25. — V Beogradu so se danes končali jugoslovansko-italijanski razgovori katerih glavna tema je bila odstranitev ovir, ki zadržujejo normalen razvoj jugoslovansko-italijanske trgovinske izmenjave, predvsem ukinitev posebnih pristojbin, ki jih je Italija uvedla za uvoz goveda in govejega mesa. Po še nepotrjenih informacijah so se razgovori zaradi stališča italijanske delegacije, ki je, kot kaže, prišla na razgovore brez pooblastil za konkretna sklepanja, končali brez rezultata.

WASHINGTON, 25. — Ameriško-sovjetska pogajanja za letalsko progo Moskva-New York so napredovala. Podpis sporazuma se pedvideva za prvi teden novembra. Pogajanja so se začela 18. oktobra. Na progi bodo vozila letala ameriške družbe «Pan American» in sovjetske družbe «Aeroflot».

DANES

Medtem ko je včeraj neki ameriški kirurg po šesttedenskem bivanju v Južnem Vietnamu izjavil, da povzroča vojna v Vietnamu smrt 5000 civilistov vsakih šest mesecev, in se ameriško bombardiranje nadaljuje vzporedno z ameriškimi napadi na partizane, se je v Manili zaključila konferenca sedmih z izjavami o «smotrih miru» in o «načelih miru in napredka v Aziji in na Pacifiku». Ironija je prav v tem, da o miru in napredku govorijo ravno tiste države na čelu z ZDA, ki v Vietnamu sejejo smrt. V izjavah postavljajo pogoje, ki jih mora Severni Vietnam izpolniti, da bi te napadalke svoj napad prenehale, medtem ko bi se umik njihovih čet začel šele šest mesecev potem, «ko bo nasprotnik umaknil svoje čete». Istočasno pa odločno poudarjajo, da se bodo sedanji vojaški napori nadaljevali, češ da «sedaj ni znakov o korakih na poti miru, ki bi jih storila hanojska vlada».

Medtem pa se spor med Moskvo in Pekingom zaostruje. Demonstracije rdečih gardistov, ki so se začele pred sovjetskim poslaništvom v Pekingu v nedeljo zvečer, so se nadaljevale tudi včeraj. Sovjetski tisk poroča, da je v kitajskem glavnem mestu sedaj milijon in pol mladih ljudi, ki so začasno prišli v mesto in ki so ustvarili probleme, ki jih ni moč več rešiti. Tisk obtožuje Kitajsko, da nakazuje celo možnost kitajsko-sovjetskega vojaškega spopada, in poudarja protislovje med izrazi hvaležnosti Severnega Vietnama za sovjetsko pomoč in kitajskimi trditvami, da je ta pomoč «slaba po količini in kakovosti». Končno očita sovjetski tisk vodstvu KP Kitajske, da ni že deset let sklical kongresa, in sicer od leta 1956, na katerem se je poudarjalo «večno in nezrušljivo kitajsko-sovjetsko prijateljstvo».

V Džakarti so bivšega zunanjega ministra Subandria obsodili na smrt, češ da je vedel o lanski oktobrski zaroti, o kateri ni obvestil predsednika Sukarna ter s tem pomagal organizirati «komunistični stranki udar».

V Veliki Britaniji so po strašni nesreči v malem mestu Aberfanu našli doslej 145 trupel pod ruševinami šole, ki jo je porušil plaz. Policija trdi, da manjka še 46 otrok.

BONSKA KOALICIJA V NEVARNOSTI

Ostra nesoglasja v zahodnonemški vladi

Spor je nastal okoli kritja primanjkljaja v proračunu

BONN, 25. — Še vedno trajajo nesoglasja med strankami bonske koalicije (liberalci, demokristjani in krščanskimi socialci) glede zveznega proračuna. Politični opazovalci pravijo, da je celo v nevarnosti sam obstoj koalicije.

Predstavniki vladnih strank so se sinoči ob 20. uri sestali na Erhardovem domu in se zaman posvetovali do dveh zjutraj. Zaradi tega so se danes ponovno sestali. Pred sestankom je liberalna stranka objavila izjavo, s katero znova svari pred višanjem davkov za kritje proračunskega primanjkljaja. Liberalci dalje izjavljajo, da niso več pripravljeni prevzeti obveznosti v zunanji politiki, kakršne je prevzel Erhard med svojim obiskom v ZDA, ne da bi se prej sporazumeli v vladi, ali pa da tako obveznost odobri parlament. Včeraj je liberalni voditelj Mende izjavil, da njegova stranka ne izključuje možnosti sestave vlade s socialnimi demokrati, ker «koalicija ne pomeni zvestobe za vsako ceno».

Liberalci so vezani na resolucijo svojega kongresa, ki določa, da se za kritje primanjkljaja v proračunu absolutno ne smejo zvišati davki. Zaradi tega niso sedaj popustili pod pritiskom demokristjanov in krščanskih socialcev.

Po današnjem skupnem posvetovanju je voditelj demokristjanske parlamentarne skupine Barzel izjavil, da se niso še sporazumeli.

BUENOS AIRES, 25. — Včeraj je ogromen požar uničil 300 stanovanj v enem zelo revnih predelov Buenos Airesa. Nad tri tisoč ljudi je ostalo brez strehe. Delo gasilcev je bilo zelo težavno zaradi pomanjkanja vode, ki ga je povzročila suša. Ni bilo človeških žrtev.

c

Vreme včeraj: najvišja temperatura 19,5, najnižja 16,8, ob 19. uri 17,2; zračni tlak 1002,4 stanoviten, vlaga 92 odst., veter jugovzhodnik 6 km na uro, nebo 9 desetin pooblačeno, 26,8 mm dežja, morje mirno, temperatura morja 19,9 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 26. oktobra
Demetrij
Sonce vzide ob 6,36 in zatone ob 17,02. Dolžina dneva 10,26. Luna vzide ob 16,11 in zatone ob 3,16
Jutri, ČETRTEK, 27. oktobra
Antonija

ZANIMIVA VEST «FINANCIAL TIMESA»

Trst izhodišče za plinovod med Sovjetsko zvezo in Italijo?

Plinovod naj bi bil dolg 3.500 km in bi potekal iz Sibirije skozi jugozahodno Rusijo, Madžarsko in Jugoslavijo v Italijo

Naše mesto je v zadnjem času v središču mednarodnih «petrolejskih» interesov. Gradnja naftovoda Trst-Ingolstadt z manjšim odcepom proti Dunaju, napovedana raztegnitev mreže plinovodov ENI iz Padske nižine globoko v notranjost Furlanije-Julijske krajine, druga napovedana pobuda s tega področja, namreč speljava plinovoda s severnega Jadrana v notranjost Avstrije in Češkoslovaške ter sosedne Slovenije, so pobude, o katerih se že dlje časa govori pri nas in tudi v zunanjem svetu. Te dni pa se je tem pobudam po pisanju londonskega gospodarskega časopisa «Financial Times» pridružila še nova pobuda, namreč speljava velikega plinovoda iz Sovjetske zveze do Trsta.

V daljšem članku, ki ga je list objavil na prvi strani, piše Financial Times, da sta Italija in Sovjetska zveza na tem, da podpišeta vzajemen sporazum o speljavi 3500 km dolgega plinovoda iz nižin za Uralskim pogorjem, ki so posebno bogate z ogljikovodiki, v zahodno in južno Rusijo, Madžarsko, severne predele Jugoslavije in Italije. Pisec članka zna tudi povedati, da bo znašal premer cevi, ki jih bodo porabili za gradnjo plinovoda 122 cm (premer cevi, ki jih vlagajo v jarek za čezalpski naftovod, znaša 100 cm). Plinovod bo največji objekt te vrste na svetu.

Najnovejša pobuda, v kolikor so vesti v posesti Londončanov točne, bi bila zalo pri srcu pokojnemu inž. Matteiju, ki je prvi v zahodnem svetu, v odprtem boju s tako imenovanimi «sedmimi sestrami», ki vedrijo in oblačijo na mednarodnem tržišču s petrolejem in zemeljskim plinom, začel navezovati s Sovjetsko zvezo poslovne stike, ki so imeli kot predmet sodelovanje med italijanskimi in sovjetskimi petrolejskimi organizacijami. Pogajanja za italijansko-ruski sporazum namreč vodi z italijanske strani poseben konzorcij, kateremu načeluje Ente Nazionale Idrocarburi. Pogajanja, ki so se baje začela že pred nekaj meseci v Rimu in ki so se nato nadaljevala še v Moskvi, naj bi bila prišla že tako daleč, da bi lahko do podpisa sporazuma prišlo že v nekaj dneh. Po Financial Timesu, naj bi med prizadetima partnerjema ostalo odprto le še vprašanje cene, po kateri bi bili Rusi pripravljeni dobavljati tujini naravni plin iz svojih sibirskih nahajališč. Londonski list dodaja, da bodo plinovod speljala italijanska podjetja, vendar da bo objekt sovjetska last. V zameno za plinovod, ki ga bo dobavila Sovjetski zvezi, bo Italija prejela 130 milijonov kubičnih metrov zemeljskega plina. Dobava brezplačnega plina v zameno za plinovod se bo odvijala dalj časa.

Iz vrste podrobnosti, ki jih navaja Financial Times, naj omenimo še napoved, da bodo cevi za novi objekt izdelali v obratih Finsider, vendar po nekem ruskem tehničnem postopku in z uporabo ruskih naprav. Skupina italijanskih strokovnjakov, ki delujejo v sklopu Finsider, naj bi se s tem namenom v najkrajšem času odpravila v Moskvo.

Danes seja deželnega sveta

Deželni svet se bo zopet sestal danes ob 9.30 in bo nadaljeval razpravo o zakonskem osnutku o stališču ter pravnem in ekonomskem položaju osebja ustanove za razvoj obrtništva. Prvi del seje bo posvečen vprašanjem, interpelacijam in razpravi o resolucijah.

Peta stalna komisija za javna dela, urbanistiko prevoze in turizem se je včeraj zjutraj sestala pod predsedstvom svetovalca. Ribezzija in odobrila zakonski osnutek o nadaljnjih deželnih prispevkih za gradnjo bolnišnic. Pri glasovanju so se vzdržali komunisti. Zakon se tiče 5-odstotnega letnega prispevka za plačevanje obresti na posojila, najeta za gradnjo in obnavljanje bolnišnic. Od prejšnjih 100 milijonov so zvišali prispevek na 300 milijonov.

Prav tako se je včeraj sestala tudi četrta komisija, kateri je predsedoval svetovalec Metus. Začela je razpravljati o zvišanju deželnega prispevka za razvoj industrije od 400 na 850 milijonov na leto, in sicer za razdobje 10 let. O zakonskem osnutku je poročal svetovalec Urli, ki je rekel, da je njegov namen pospešiti naložbe za razvoj industrije v deželi. V imenu odbora je spregovoril odbornik Marpillero, ki je dal nekaj pojasnil o uveljavljenju zakona št. 25 o prispevkih za industrijski razvoj ter poudaril, da je treba te prispevke povečati. V razpravo so posegli številni svetovalci, nakar so jo odložili na jutri.

Od 7. do 14. ure

Danes zapora bencinskih črpalk

Zakupniki bencinskih črpalk so napovedali danes od 7. do 14. ure protestno zaporo, ker ni hotela vlada doslej ugoditi njihovi zahtevi po znižanju proizvodnega davka na bencin, tako da bi stal samo 50 lir, oziroma 58,60 lire za vrsto «super». Poizvodni davek naj bi se znižal za 75 odstotkov, tako da bi znašal za obe vrsti bencina nekaj manj kot 20 lir. Zakupniki pravijo, da bi država zaradi tega ne izgubila, ker bi pridobila na dohodkih od IGE, saj bi se količina prodanega bencina zelo povečala. S protestno zaporo hočejo zakupniki črpalk tudi doseči, da bi v parlamentu začeli razpravljati o zadevnih zakonskih predlogih o znižanju omenjenega davka, oziroma o dodelitvi kontingenta bencina Trstu po znižani ceni.

Zakupniki se bodo danes zbrali pred prefekturo in bodo zaprosili prefekta dr. Cappellinija, da sprejme njihovo delegacijo.

330 poročil na kongresu ital. društva za fiziko

Predvčerajšnjim se je začel na tržaškem vseučilišču 52. kongres italijanskega društva za fiziko. Kongres opravlja svoje delo v okviru devetih posebnih sekcij: visoke energije pod predsedstvom profesorja E. Amaldija; fizike agregatnih stanj pod predsedstvom prof. Bassanija; jedrske fizike pod predsedstvom prof. Morpurga; astrofizike pod predsedstvom profesorice M. Hack; fizike prostora pod predsedstvom prof. A. Bonettija; kvantne elektronike pod predsedstvom prof. P. Brunellija; elektronike in instrumentalne tehnike pod predsedstvom prof. A. Giglia; splošne fizike ter povezanih ved pod predsedstvom prof. A. Borsellina. Na koncu bodo še predavanja na področju didaktike, ki jih bo priredilo društvo šolnikov v fizikalnih vedah in sicer v četrtek 27. oktobra in v petek 28. oktobra.

V prvih treh dneh kongresa bodo udeleženci razpravljali o številnih poročilih (predvideva se, da jih bo okoli 330) glede raznih teoretskih in tudi praktičnih vprašanj, ki zadevajo znanstvene raziskave, ki spadajo v še omenjeni program. Poleg tega predvidevajo, da bodo nekateri pomembni znanstveniki podali nekaj poročil v zvezi z zelo zanimivimi vprašanji sodobne fizike. Jutri in pojutrišnjem pa bodo na vrsti predavanja o razvoju dejavnosti na področju raziskav na raznih področjih fizike. V tej zvezi bodo posvetili veliko pozornost didaktiki o fizikalnih vedah. Ta vprašanja bodo obravnavali na skupnem zasedanju italijanskega društva za fiziko ter društva šolnikov za fiziko, in sicer danes.

V ponedeljek 24. t. m. so bila predavanja na sekcijah visoke energije, jedrske fizike, fizike agregatnih stanj, astrofizike, kvantne elektronike, splošno fizike in o raznih vprašanjih, ki povezujejo vse te vede. Na področju astrofizike, je med drugim podal svoje poročilo prof. B. Cester iz tržaškega zvezdoznanskega observatorija. Včeraj so razne sekcije kongresa nadaljevale svoje delovanje. Danes ob 10. uri bo priznani fizik prof. Segrè priredil tiskovno konferenco.

Pieraccini bo povabil tržaške predstavnike na razgovore v Rim

(Od našega dopisnika)

RIM, 25. — Po vesteh iz krogov, ki so blizu ministrstva za proračun, lahko javljamo, da bo minister Pieraccini v najkrajšem času povabil tržaške politične in gospodarske predstavnike na sestanek, ki bo na ministrstvu in katerega se bodo udeležili tudi ministri za državne udeležbe Bo ter voditelji IRI.

Ta sestanek bo posvečen poglobljeni proučitvi proizvodnih dejavnosti, ki bi bile najprimernejše za Trst in vso deželo Furlanijo-Julijsko krajino na osnovi sklepov CIPE in da bi tem dejavnostim dali konkretno operativno osnovo. Srečanje bo verjetno prihodnji teden po zaključku kongresov za socialistično združitev, ki bodo zaposlili številne osebe, ki se zanimajo za tržaška vprašanja, začenši z ministrom Pieraccinijem.

M. D.

ZBOROVANJA KPI

Danes bo KPI imela naslednja volilna zborovanja: ob 11. uri v Ul. Castaldi - Ul. Molino a Vento (Jole Burlo); ob 12. uri v industrijski coni nasproti Italcementi (Bruno Zecchini); ob 17. uri na Stari Istrski cesti 80 (Bruno Zecchini); ob 18. uri v Ul. Orlandini - most (Mario Jurissevich); ob 17.30 pri S.M. Magdaleni zgornji 800 - gostilna Gloria (Giorgio Rossetti); ob 19.30 v Lazaretu - Miljah (Gasperini - Maezi); ob 19. uri na Trgu Goldoni (inž. Antonino Cuffaro).

SLOVESNOST V INDUSTRIJSKEM PRISTANIŠČU

Položili so temeljni kamen za podjetje «Calza Bloch»

Podjetje bo zaposlovalo skoraj 500 delavcev in bo proizvajalo okrog 15 milijonov parov nogavic na leto

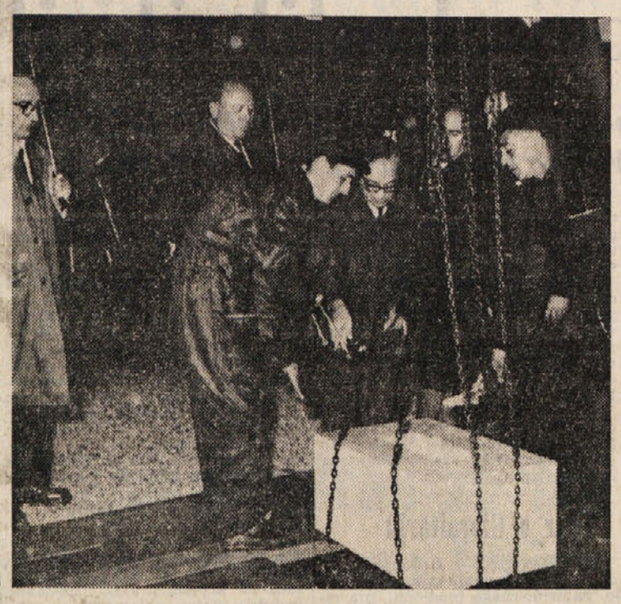

Včeraj dopoldne ob 11. uri so v industrijskem pristanišču v prisotnosti predstavnikov oblasti, med katerimi so bili vladni komisar dr. Cappellini, predsednik deželnega sveta dr. de Rinaldini, deželni odbornik Marpillero, župan dr. Franzil, dolinski župan Dušan Lovriha in drugi, položili temeljni kamenj novega industrijskega podjetja «Calza Bloch». Slovesnost je motil močan naliv.

V svojem nagovoru je predsednik tržaškega podjetja «Calza Bloch» odv. Enzo Volli dejal, da bo novo podjetje prispevalo k zvišanju zaposlenosti na tržaškem področju, saj bo nudilo delo okrog 500 delavcem. Proizvajalo bo okrog 15 milijonov parov nogavic za moške in otroke na leto.

Za njim je spregovoril novi predsednik industrijskega pristanišča odv. Manlio Cecchovini, ki je govoril o pomembnosti vseh pobud v okviru industrijskega pristanišča in zaključil svoja izvajanja z željo, da bi tudi novo podjetje «Calza «Bloch» doprineslo svoj učinkoviti delež za gospodarski razvoj našega področja. Pripomnil je, da obstajajo sicer še možnosti za razvoj industrijskega področja proti Orehu, da pa bo prej ali slej treba usmeriti vse razvojne težnje proti tržiškem področju.

Nato je spregovoril dolinski župan Dušan Lovriha, ki je prisostvoval svečanosti skupno s podžupanom Marinom Bandijem in svetovalko Vero Kralj. Župan Lovriha je dejal, da bo zaposlitev 350 do 400 delavk in delavcev v novem podjetju ugodno vplivala na zaposlenost v dolinski občini, pri tem pa je poudaril, da se mora pri najemanju delovne sile prenehati z diskriminacijami na škodo domače delovne sile in omenil neko podjetje, ki najema nekvalificirano delovno silo v Furlanji.

Sledila je zakuska na golf igrišču na Padričah, katere so se udeležili številni povabljeni gostje.

Huda prometna nesreča v Ul. Manzoni

V Ul. Manzoni se je sinoči okrog 20. ure pripetila huda prometna nesreča, katere žrtev je postal 63-letni upokojenec Armando Petronio iz Ul. Ginnastica 29. Petronio je po omenjeni ulici hodil proti Ul. Pascoli, ko je nenadoma za njim z vespo TS 35062 privozil 18-letni vajenec Mario Desimon iz Ul. Giulia 15 in upokojenca podrl. Kot je potem povedal sam Desimon, je Petronio hodil na cestišču ob pločniku, vespist pa ga je v zadnjem trenutku opazil pred seboj, zato mu ni uspelo, da bi se mu izognil niti da bi pravočasno zavrl vespo. Desimon se je z vso silo zaletel v Petroniov hrbet in ga podrl. Zaradi silovitega sunka je Petronio padel na obraz in močno udaril z glavo v rob pločnika.

Vespist je ponesrečencu priskočil na pomoč in dal poklicati rešilni avto RK. Petronia so hitro odpeljali v bolnišnico, kjer so ga v predsmrtni nezavesti nujno sprejeli na nevrokirurški oddelek s pridržano prognozo. Ponesrečenec je tudi krvavel iz levega ušesa, ker si je verjetno prebil lobanjo, se ranil po čelu in desni roki.

GLASBENA MATICA - TRST
KULTURNI DOM V TRSTU
V petek, 28. oktobra 1966, ob 21. uri

Koncert orkestra Slovenske filharmonije

Dirigent: SAMO HUBAD
Solist: DEJAN BRAVNIČAR (violina)
Spored:
A. SREBOTNJAK: KRAŠKA SUITA
F. MENDELSSOHN: KONCERT ZA VIOLINO IN ORKESTER v e-molu op. 64
M. MUSORGSKI - RAVEL — SLIKE Z RAZSTAVE

Vstopnine: parter — 1.000 lir, balkon — 600 lir, dijaki — 400 lir
Rezervacije in prodaja vstopnic od srede 26. t.m. dalje v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška ter eno uro pred začetkom koncerta pri blagajni kulturnega doma.

Slovenska prosvetna zveza
P. d. «Prešeren» - Boljunec
P. d. «S. Škamperle» - Trst

obveščajo, da bo v nedeljo, 30. oktobra svečan prenos pozemskih ostankov pokojnega slovenskega skladatelja

FRANA VENTURINIJA

s pokopališča pri Sv. Ani na pokopališče v Boljunec.
Spored celotne svečanosti:
Ob 15.15 krene sprevod izpred pokopališča pri Sv. Ani v Boljunec.
Ob 15.30 na pokopališču v Boljuncu nagovor, položitev krste v grobnico in petje nagrobnic.
Ob 16. uri odkritje spominske plošče na rojstni hiši na Gorici (trg) v Boljuncu.
Ob 17.30 v kino dvorani KONCERT pevskih zborov iz Brega. Sodelujejo zbori:
«PREŠEREN» — iz Boljunca
«VODNIK» — iz Doline
«SLAVEC» — iz Ricmanj
«SLOVENEC» — iz Boršta

Vstopnina za koncert: 200 lir odrasli, 100 lir otroci. — Prodaja vstopnic pol ure pred začetkom.

Cenjeno javnost opozarjamo, da se bodo svečanosti vršile točno po napovedanem času.

Vabljeni!

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom
XXII. sezona 1966-1967
OTVORITVENA PREDSTAVA
MAKSIM GORKI

NA DNU

drama v štirih dejanjih

Prevod: PAVEL GOLIA
Scena: NIKO MATUL
Kostumi ANJA DOLENČEVA
Glasbena oprema: MARJAN VODOPIVEC
Režija JOŽE BABIČ

Danes, 26. t. m. ob 20. uri (študentski abonma)

ABONMAJI ZA SEZONO 1966-1967 so na razpolago v Kulturnem domu vsak dan od 12. do 14. ure.

Prodaja vstopnic od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Tel. 734265.

Slovensko gledališče sporoča, da bo poverjenik gledališča danes v sredo, 26. t. m. od 14. do 15. ure v gostilni pri Danilotu v Velikem Repnu sprejemal naročila za okoliške abonmaje.

Po končanem tekmovanju IX. SSI vsi na

veliki športni ples

ki bo v soboto, 5. novembra od 21. do 4. ure v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7.

Igral bo orkester «MODS»

ZBOROVANJA PSIUP

Današnji zborovanji PSIUP: ob 11. uri na Trgu Oberdan (Francesco Frabco); ob 17. uri na Trgu U. Cagni (postajališče proge 19) (Elio Luchesi).

Vladni komisar dr. Cappellini je včeraj ob 17. uri sprejel dr. Bettinija, ravnatelja pokrajinskega zakladnega urada; ob 17.30 je sprejel novega poveljnika pristanišča gen. Savareseja, ki se mu je ob tej priložnosti predstavil; ob 18. uri pa se je sestal s predsednikom Teatro Stabile prof. Redentom Romanom.

LADJE V PRISTANIŠČU

San Marco, Iris, Rosandra, Ausonia, Saipa II, Selene, Monte Berico, Tritone, Gemini, Sacrum Cor, Velia Tricoli (It.); Janina, Orebič, Plitvice, Bovec, Trbovlje (Jug.); Ronald, Audax, Old Oak (Pa.); Pelops, Georgios, K. Belle (Gr.); Karim (Li.); Weter (ZSSR).

Kino

Nazionale 16,00 «Tom e Jerry per qualche formaggino in più» Barvne risanke govorjene v italijanščini.
Excelsior 16,00 «Pattuglia anti-gang» Technicolor, Pustolovski film.
Fenice 16,00 «Beau Geste» Technicolor, Guy Stockwell, Leslie Nielsen.
Eden 16,00 «Le Colt cantarono la morte e fu tempo di massacro» Technicolor, Franco Nero, Nino Castelnuovo. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Grattacielo 16,00 «Come imparai ad amare le donne» Eastmancolor, Anita Ekberg, Romina Power, Robert Hoffman, Sandra Milo. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 16,30 «Operazione mistero» Technicolor, Mark Damon.
Filodrammatico 16,30 «Tanganika» — Technicolor, Ruth Roman, Van Heflin
Cristallo 16,30 «La legge della pistola» Technicolor.
Aurora 16,30 «Marines sangue e gloria» Technicolor. Prihodnjič: «La caduta delle aquile».
Garibaldi 16,30 «Lo sceriffo è solo».
Capitol 15,30 «L'armata Bracaleone» Technicolor, Vittorio Gassman, Catherine Spaak.
Impero 16,00 «Rita la zanzara».
Moderno 16,30 «Operazione Zanzibar» Technicolor, Steve Cochoran, Hildegarde Neff.
Vittorio Veneto 16,00 «Delitto perfetto» Technicolor, Ray Milland, Grace Kelly.
Astra 16,30 «Il vendicatore di Kansas City» Technicolor.
Ideale 16,00 «Quota periscopio» Technicolor, James Garner, Edmond O'Brien.
Abbazia 16,00 «Arrivano i Beatles in aiuto» Technicolor.

SEJA DEŽELNEGA ODBORA

Deželni proračun za leto 1967 bo znašal 31.391 milijonov lir

Jutri bo začel odbor podrobno razpravljati o proračunskih postavkah - V primeri z letos se proračun zviša za 1691 milijonov

Ta teden se bo deželni odbor ukvarjal predvsem z razpravo o deželnem proračunu za leto 1967, ki ga je pripravil odbornik za finance Tripani. Proračun so razdelili v preteklih dneh deželnim odbornikom, ki ga bodo proučili na sejah odbora. Po vesteh iz deželnih krogov, naj bi predložili proračun deželnemu svetu takoj po novembrskih praznikih. Po deželnem statutu mora namreč deželni svet odobriti proračun do 31. decembra. Odbor pa noče zavleči razprave, tako da bo imel deželni svet dovolj časa za razpravo o proračunu.

Proračun znaša skupno 31 milijard in 391 milijonov lir, kar pomeni, da se precej zviša v primeri z letošnjim (ki je znašal 29.700 milijonov lir) in lanskim (28.400 milijonov lir). Deželne dohodke predstavlja delež od državnih davkov in dohodkov, izterjanih na deželnem področju. Zato je proračun seveda, precej tog, saj je odvisen skoraj samo od teh dohodkov.

Glavne postavke deželnih dohodkov bi morale biti naslednje: 6/10 od dohodninskega davka, to je 7.200 milijonov lir, 9/10 od zemljiškega davka, kar znaša 60 milijonov, 9/10 od hišnega davka 385 milijonov, 6/10 od davka na trgovske družbe 300 milijonov, 5/10 od IGE 15 milijard, 9/10 od davka na potrošnjo plina in elektrike 690 milijonov, 4/10 od takse na tobačne izdelke 6.500 milijonov. Skupni dohodki od davkov znašajo torej 30 milijard in 135 milijonov. K temu je treba dodati 1.231 milijard izrednih dohodkov, in sicer od deželnega premoženja ter od soudeležbe pri električnih koncesijah. K splošnemu proračunu je dodan tudi posebni proračun novega deželnega gozdnega podjetja, ki znaša 648 milijonov lir.

Odbornik Tripani je že orisal odbornikom kriterije, po katerih je sestavil proračun. Jutri bo začel odbor razpravo o proračunu sploh ter o posameznih njegovih postavkah.

V septembru skozi tržaško pristanišče 449.000 ton blaga

Po statističnih podatkih, ki jih je zbrala trgovinska zbornica, je dosegel septembrski promet po morju v tržaškem pristanišču 449.000 ton (v tem podatku je všteto tudi 13.000 ton goriva in potrebščin za ladje), ter je bil za približno 45.000 ton manjši od prometa, ki so ga na tem področju zabeležili v lanskem septembru. Nazadovanje prometa je pripisati predvsem zmanjšanim dobavam surovin nekaterim tovarnam v žavljskem industrijskem pristanišču. V prvih devetih mesecih letos je blagovni promet po morju dosegel 4,747.000 ton, ter je bil za 190.000 ton višji od prometa, ki so ga zabeležili v ustreznem razdobju lani.

Promet na železnici je v septembru dosegel 134.000 ton ter je bil na približno isti višini kakor v septembru lanskega leta. V prvih devetih mesecih se je ta promet povzpel na 1,404.000 ton, pri čemer je zabeležil, prirastek za okoli 200.000 ton v primerjavi z lanskim letom.

Otvoritev 5. sezone Slovenskega kluba

Slovenski klub, ki ima svoje prostore v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa, je včeraj odprl svojo 5 sezono. Za to priložnost je imel v gosteh simpatične člane dolinskega pevskega kvarteta in godbenega tria, ki so s svojim nastopom prijetno poživili ponovno snidenje starih in novih prijateljev kluba, ki si je s svojim delovanjem v prvih štirih sezonah zagotovil simpatije in priznanja naše slovenske javnosti.

Vse zbrane je nagovoril prof. dr. Vlado Turina, ki je predvsem ugotovil, da dosedanji uspehi obvezujejo klub, da še okrepi in izboljša svoje delovanje, da pa se mora tudi organizacijsko utrditi in postati iz dosedanjega shajališča naših rojakov v središču mesta klub s članstvom, ki ne bo samo moralno, temveč s članarino tudi materialno vezano na klub kot tak. Izkušnje preteklih let so namreč pokazale, da za organizacijo svojih torkovih večerov klub potrebuje določena sredstva, brez katerih včasih dejansko ni mogoče prebroditi niti najosnovnejših potreb. S članarino in morebitnimi prostovoljnimi prispevki bi bilo težave finančnega značaja mogoče premagati in tako uresničiti zamišljeni program v novi sezoni, ki naj bi obsegal predavanja iz raznih strok in področij, literarne večere, spominske večere, filmska predvajanja, diskusijske večere, poučne izlete in oglede, razstave, razna srečanja, recitale, koncerte, ločene večere za ženske in zakaj ne, tudi nekaj humorističnih in družabnih večerov.

Seveda pa bodo vrata Slovenskega kluba — tako je poudaril prof. dr. Turina — vedno odprta vsem, tudi nečlanom, ki bodo kot doslej, v klubu vedno dobrodošli gostje. Prof. Turina je še sporočil, da bodo na prihodnjem torkovem večeru prečitana pravila in izvoljen odbor, končno pa je prisotne pozval, naj se o vsem tem, kar so za sedaj še predlogi, izrečejo z odprto in odkrito razpravo.

Večer je nato potekel ob prijetnem kramljanju in ob poslušanju slovenskih narodnih napevov in zvokov dolinskih fantov, ki zaslužijo res vse priznanje za tako vneto in zvesto gojenje slovenskega petja in slovenskih melodij, pa seveda tudi za svoje izvajanje.

Slovenskemu klubu in vsem, ki se zanj trudijo in prizadevajo želimo v novi sezoni mnogo obiskovalcev in mnogo lepih ter koristnih torkovih večerov.

SKLEPI DEŽELNEGA ODBORA

Deželni prispevek za gradnjo šole «A. Volta» in bolnišnice

Za «Volta» bo dežela prispevala 300 milijonov lir

Deželni odbornik za javna dela dr. Masutto je na včerajšnji seji deželnega odbora predložil v odobritev dva važna načrta, ki neposredno zanimata mesto Trst, in sicer načrt o gradnji novega sedeža tehničnega industrijskega zavoda «A. Volta» in načrt o prvem obroku del nove bolnišnice, ki jo bodo zgradili na Katinari.

Za gradnjo zavoda Volta bodo porabili skupno 2 milijardi 153 milijonov lir. Ena milijarda lir bo v breme države, 300 milijonov v breme deželne uprave, 200 milijonov bodo dobili iz «sklada za Trst», za ostalo vsoto denarja pa bo poskrbela tržaška občina z najetjem posojil. Deželna uprava bo prispevala za gradnjo te nove šole na osnovi deželnega zakona štev. 22, ki določa ukrepe za razvoj šolstva in še posebno za razvoj industrijskih tehničnih zavodov in otroških vrtcev.

Zavod «A. Volta» je sedaj nastanjen v starih in izredno neprimernih prostorih, ki jih je nemogoče modernizirati in jih usposobiti za dejanske potrebe tehnične šole. Občinska uprava je že pred mnogimi leti proučevala možnost, kje bi našla sredstva, da bi zgradila nove prostore za «A. Volta». Končno pa ji je v letošnjem letu le uspelo dobiti jamstvo za državni in deželni prispevek.

Še večje važnosti za Trst pa je vprašanje gradnje nove bolnišnice na Katinari. Osnovni načrti za to bolnišnico so bili že narejeni. Deželna uprava pa je sedaj potrdila načrte za prvi obrok del nove bolnišnice, za katera bodo porabili okrog 302 milijona lir. S tem denarjem bodo kupili zemljišče in začeli z raznimi pripravljalnimi deli, ki so potrebna, preden se začnejo graditi zidovi tako velikega objekta. Včerajšnji sklep deželnega odbora bo omogočil upravi združenih bolnišnic, da bo takoj začela s postopkom za nakup zemljišč na Katinari in za začetna dela. Kot smo že svoj čas poročali, je tehnično posvetovalni odbor deželnega skrbništva za javna dela 30. septembra odobril omenjeni načrt.

Sestanek zaupnikov sindikata FILCA-CISL

Sindikalist Fattoretto bo drevi ob 18. uri orisal sindikalnim zaupnikom na sedežu FILCA-CISL v Ul. Carducci 35 novi sporazum za gradbeno stroko, ki so ga sklenile vse tri sindikalne organizacije.

Spremembe v vodstvu tržaškega velesejma

V smislu predsedniškega odloka št. 866 z dne 13. septembra 1966, ki vnaša nekaj manjših sprememb v besedilo statuta «Ustanove za tržaški velesejem», bodo odslej sestavljali izvršni svet ustanove pred. sednik velesejemske uprave, predstavniki občine, trgovinske zbornice in tržaške pokrajine ter pet članov glavnega sveta ustanove. Med tremi podpredsedniki je eden «višje» stopnje, in sicer pripada to mesto predstavniku tržaške občine. Prvi podpredsednik nadomešča predsednika, kadar je ta odsoten ali zadržan.

ARETACIJA TREH MLADIH TATIČEV

Kradli so iz avtomobilov in plen nato razprodajali

Na zasliševanju so zapadli v protislovja in končno izpovedali vse svoje grehe

Pred nekaj dnevi so agenti letečega oddelka policije zvedeli, da so nekatere osebe, ki so se shajale v nekaterih barih v središču, prodajale radioaparate za avtomobile in razne avtomobilske pritikline za smešno nizke cene. Ni bilo dvoma, da so omenjene predmete kradle iz raznih avtomobilov. Policisti so poglobili preiskavo in tako prišli na sled 22-letnemu skladiščniku Mariu Pieriju iz Ul. Gambini 34, 20-letnemu industrijcu Giovanniju Pippi s Furlanske ceste 107/5 in 21-letnemu prodajalcu delikates Vilku Starcu s Furlanske ceste 473. Vse tri osumljence so agenti povabili na kvesturo, kjer so jih zaslišali. Pieri, Pippa in Starec so najprej zanikali vsakršno krivdo, toda potem so padli v protislovja

Tako je prišlo na dan, da je Pieri izvršil tatvine na treh avtomobilih, pri tatinskih podvigih pa sta mu pomagala Pippa in Starec. Kradli so iz nekega fiata 600 v Sesljanu in odnesli radioaparat, drugič so kradli iz avta «lancia fulvia», ki je bil parkiran na Furlanski cesti ter odnesli fotoaparat in dežni plašč iz najlona, tretjo tatvino pa so izvršili v Ul. Rossetti, kjer so iz avta «giulia» TS 80161, last 26-letne Mirelle Maiorana iz Drev. XX. septembra 11, odnesli vgrajen gramofon «philips», 10 plošč, rezervno kolo, 30 litrov bencina in radioaparat «voxon».

Ukradene predmete je nato preprodajal Starec, ki je radioaparat za samih 1000 lir prodal 68-letnemu starinarju Francescu Iurlaru iz Ul. Matteotti 4, gramofon pa 27-letnemu uradniku Liviu Scanu iz Miramarskega drevoreda 43.

Po zaključeni preiskavi so policisti izpolnili zapisnike in prijavili sodišču Pierija zaradi tatvin z obteževalnimi okoliščinami, Pippa zaradi sodelovanja pri tatvinah, Starca zaradi sodelovanja pri tatvinah in prekupčevanja z ukradenim blagom, Scana zaradi sprejemanja ukradenega blaga in Iurlara zaradi neprevidne kupčije.

SMRTNA PROMETNA NESREČA V UL. FLAVIA

Koprski avto do smrti povozil pešca na zebrastem prehodu

Nesreči so botrovali neprevidnost, dež in slaba vidljivost - Nesrečni pešec je bil na mestu mrtev zaradi prebitja lobanje

Ul. Flavia je bila sinoči ob 19.15 prizorišče hude prometne nesreče, ki jo je treba pripisati neprevidnosti in slabi vidljivosti in pri kateri je zgubil življenje 48-letni delavec v Tovarni strojev Agostino Porcelluzzi iz Ul. dei Gravisi 2-3. Nesreča se je pripetila blizu stavbe št. 45, to je v neposredni bližini odcepa trbiške ceste.

Ob tisti uri se je Porcelluzzi na zebrastem prehodu podal čez cesto, da bi dosegel nasprotni pločnik Ko je bil že sredi cestišča, je proti Zavljam privozil neki avto fiat 500, ki se je ustavil, toda koj za tem avtom je privozil fiat 600 jugoslovanske registracije KP 52-23, ki ga je šofiral 20-letni Franc Kolnik iz Kopra.

Kolnik ni zapazil, da se je pred njim, pred zebrastim prehodom, ustavil avtomobil, zato je zavozil kar naprej. Tedaj je deževalo in šofer koprskega avtomobila ni opazil Porcelluzzija, ki je hodil čez cesto. Kolnik ni utegnil niti zavreti in se je z vso silo zaletel v nesrečnega Porcelluzzija, ki se je prikazal izza ustavljenega avta. Sunek je bil tako močan, da je nesrečnika vrglo najprej na prednji del koprskega avtomobila, nakar je padel na tla in mrtev obležal s prebito lobanjo.

Prihiteli so prvi reševalci, toda za nesrečnika ni bilo nobene pomoči več, kot je kasneje ugotovil sodni zdravnik dr. Nicolini. Prihiteli so tudi karabinjerji in namestnik republiškega prokuratorja dr. Ballarini, ki je izdal potrebno dovoljenje za prenos trupla tragično preminulega Porcelluzzija v mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem. Karabinjerji so na kraju hude nesreče še dolgo vodili preiskavo.

Z avtom ga je podrl na «zebrah»

Na Obrežju N. Sauro se je včeraj okrog poldne pripetila prometna nesreča, katere žrtev je postal 73-letni upokojenec, jugoslovanski državljan Andrej Masalin iz Kopra, Sončna ulica 67. Masalin je blizu stavbe št. 2 na zebrastem prehodu prečkal cesto, ko pa se je znašel sredi cestišča, je proti Sv. Andreju, z avtom «zastava 750» MB 151-53 privozil 33-letni jugoslovanski državljan Konrad Žnuder iz Maribora in Masalina podrl. Ponesrečenca so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico in ga sprejeli na nevrokirurški oddelek.

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes, 26. t. m. ob 19.30 uri barvni film:
SFIDA SOTTO IL SOLE
(IZZIV POD SONCEM)
Igrajo: URSULA ANDRESS, ALDO RAY, KEENAN WYNN in SAMMY DAVIS
Mladini pod 14. letom vstop prepovedan

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 25. oktobra se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo je 6 oseb.

UMRLI SO: 64-letni Ruggero Falchi, 57-letni Angelo Giorgi, 83-letna Anna Meins vd. Brandmayr, 85-letni Ettore Pradelli, 76-letna Anna Cossetto vd. Garbo, 90-letni Andrea Sedmak.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c, Croce Verde, Ul. Settefontane 39, Ravasini, Trg Libertà 6, Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Alla Salute, Ul. Giulia 1, Benussi, Ul. Cavana 11, Picciola, Ul. Oriani 2, Vernari, Trg Valmaura 11.

Mali oglasi

TRGOVINA pohištva Bruno — oprema za kuhinje in dnevne sobe iz formike. Lastna izdelava. Fonderia št. 3 (blizu bolnice).

25. t. m. nas je za vedno zapustil naš predragi

Josip Bezin

Pogreb bo jutri, 27. t.m. ob 15.45 na Proseku.

Žalostno vest sporočajo žalujoča žena Marta, sinovi, bratje, sestre in drugi sorodniki.

I.T.F. Ul. Zonta št. 3, tel. 38006

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi

IVAN MILIČ

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, v sredo, ob 16. uri iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Žalujoča žena, otroci in drugo sorodstvo

Nabrežina, 26. oktobra 1966

OB STOLETNICI

Pri nasledniku kaplana Martina Čedermaca

Žabnice sodijo za gotovo med večja naselja, da ne rečemo vasi, v Kanalski dolini. In v Žabnicah župnikuje slovenski župnik, beneški rojak Marij Černet, ki ima poleg duš v svoji župniji na skrbi še eno najstarejših in morda najlepših slovenskih božjih poti na Višarjih.

To pot sem se srečal z njim že drugič. Spoznal sem ga bil namreč spomladi, ko sem prvič potoval po teh krajih in se z žičnico povzpel tudi na Višarje, v cerkev, kjer so menda edino tod na tem področju vsi napisi v slovenščini. Pa tudi notranja oprema, slike, freske in križev pot, so delo slovenskega slikarja Toneta Kralja. Pa tudi spodaj, v dolini, pri vstopni postaji žičnice sem zasledil trijezične napise: v italijanščini, nemščini in slovenščini.

Srečala sva se kot stara znanca. In rad se je pogovoril z menoj. Veliko mi je povedal, jaz pa sem pridno zapisoval in polnil svojo beležnico.

Župnik Marij Černet je doma s Črnega vrha ob Nadiži. Bogoslovje je končal v Vidmu in bil tudi učenec monsignorja Ivana Trinka. Poleg filozofije ga je Trinko poučeval v šoli tudi dve uri tedensko slovenščino od šestega razreda gimnazije dalje. Pred Trinkom pa ga je učil slovenščino duhovnik Mihael Dorbolo. Leta 1940 je pel novo mašo, potem pa je služboval najprej v Topolovem in nato 1960. leta prevzel mesto župnika v Lazah, kjer je nekoč župnikoval Bevkov kaplan Martin Čedermac.

«Dobesedno lahko rečem, da sem prevzel Čedermacovo mesto, na katerem sem ostal do decembra 1962. leta, ko sem prišel na sedanje mesto v Žabnice. Moj predhodnik tukaj je bil župnik Jožef Šimic iz Prosnida, ki je služboval v teh krajih od 1940. do 1962. leta. Umrl je oktobra 1962. leta, jaz pa sem prišel na njegovo mesto decembra istega leta. In tu sem, kot vidite, še danes.» — mi je za začetek na kratko in stvarno povedal svojo biografijo župnik Marij Černet.

«Vprašali ste me, koliko faranov šteje moja župnija? Kakih sedemsto duš imam, od katerih jih je polovica Slovencev. Drugi so Italijani. Torej izrazito mešana fara. Jasno je, da nimamo slovenske šole niti slovenščine v šolah kot tujega jezika. Kajti dejstvo je, da je šola tisto, kar naredi človeka nacionalno zavednega. Še pod staro Avstrijo je bilo tu v tem smislu bolje. Takrat so imeli tod vsaj prva dva razreda v slovenščini, ostale razrede pa v nemščini. Ljudje tod se čutijo Korošce, javno govore nemški in italijanski, doma pa slovenski. Če se zbere soseska, govori po nemško in italijansko.»

«Ali tudi tukaj odhajajo tako v tujino, kot v Benečiji?»

«Ne. Iz teh krajev ljudje ne odhajajo v tujino za kruhom. Vsi tukajšnji ljudje so v glavnem zaposleni, na delo prihajajo celo iz drugih krajev Italije. Naši ljudje delajo tod po gozdovih, pri železnici, v rudnikih svinca v Rablju in drugod. Kot vidite, tod ekonomski problem ni tako hud, saj se i vam že dejal, da prihajajo semkaj na delo celo od drugod.»

«Ker ni slovenske besede v šoli, pa je gotovo pri verouku, če se ne motim,» — je sledilo naslednje vprašanje.

«Verouk imamo pri nas skupen. Tako se osnovnih molitev v slovenščini naučijo tudi italijanski otroci. To sta predvsem Oče naš in Zdrava Marija. Tako otroci molijo skupno v slovenščini. In zanimivo je, da italijanski starši nimajo ničesar proti.»

«Kako pa je s slovenskimi poročnimi obredi v vaši fari?»

«Če se poroči slovenski par, je poroka v slovenščini, če pa je poročni par mešan, beremo evangelij tudi v slovenščini. Tako sem letos poročil en slovenski par in imel sem tudi en slovenski krst. Isto velja seveda tudi za pogrebe. Če je umrli Slovenec, opravim pogrebe v slovenščini. Ko smo imeli neko avtomobilsko nesrečo, sem opravil pogrebne obrede v obeh jezikih, prisoten je bil tudi župan in nihče ni imel ničesar proti slovenskemu jeziku.»

«Glede na sklepe vatikanskega koncila o obredih v jeziku vernikov me zanima, če imate v tem smislu kake težave ali kaj podobnega?»

«Priznati moram, da nimam v svoji župniji v tem smislu nikakršnih težav niti s strani cerkvenih niti s strani civilnih oblasti. Še več. Vsako nedeljo in praznik imam ob devetih prvo mašo v slovenščini z italijanskim evangelijem, pridigo in petjem, ob enajstih pa imam drugo mašo v italijanščini z evangelijem, pridigo in petjem v slovenščini. Tako zares skrbim pri bogoslužju za oba jezika enakopravno in tako se mi zdi v nekem smislu tudi prav. Vendar moram kot beneški Slovenec še pripomniti, da je pri nas položaj le v nekem smislu drugačen kot v Benečiji, saj vam je tako znano, da so ti kraji prišli pod Italijo pred slabimi petdesetimi leti in ne tako, kot Benečija, pred sto leti. In tudi ekonomski činitelj je tu tisti, ki nekje daje slovenski besedi, za zdaj še v cerkvi, večjo veljavo, s tem hkrati pa tudi vzbuja narodno zavest.»

«Gospod župnik, ko sva že tolikanj govorila o vaši fari, ali bi mi ne povedali za konec še nekaj besedi o Višarjah, kot mi je znano, imate bogoslužje tudi v slovenščini.»

«Cerkev na Višarjah je, razumljivo, odprta samo čez poletje. Takrat imamo maše v vseh treh jezikih: slovenskem, italijanskem in nemškem. Takrat povabim semkaj slovenske duhovnike iz Trsta, Gorice, pa tudi iz Belgije in druge slovanske izseljenske duhovnike, ki znajo vse tri jezike, da lahko opravljajo bogoslužje v vseh treh jezikih za romarje in vse ostale, ki obiščejo Višarje.»

«In kaj bi mi lahko povedali za konec,» — sem na koncu najinega dolgega pogovora vprašal župnika Marija Černeta.

«Za našo dolino bo potrebno še kar lepo število let do njene stoletnice v okviru Italije. In ker je pred nami še dovolj časa, sem globoko prepričan, da do takrat ne bo več nobenih meja, saj že sedanji položaj jasno priča o tem. Vsekakor je odprtost meja med Slovenijo in Italijo eden izmed prvih glasnikov tega novega položaja in zato sem v tem smislu optimist.»

Od župnika Černeta sem odhajal s spoznanjem, da sem v njem našel zares pravega nadaljevalca, ne samo simboličnega, kaplana Martina Čedermaca, hkrati pa me je prevzel tudi njegov optimizem v prihodnost, saj že njegovo dosedanje delo samo priča o tem, da je zaveden Slovenec, človek, ki se veliko trudi in prizadeva, da bi združil tod celo tri narodnosti in jih naučil strpnosti in sožitja. In to vsekakor ni malo.

dž

PRED BLIŽNJIM KONCERTOM SLOVENSKE FILHARMONIJE

VIOLINIST DEJAN BRAVNIČAR

Violinist Dejan Bravničar, ki bo nastopil na koncertu Slovenske filharmonije v Kulturnem domu

Na petkovem koncertu orkestra Slovenske filharmonije iz Ljubljane v Kulturnem domu bo kot solist nastopil mladi slovenski violinist Dejan Bravničar, ki bo izvajal Mendelssohnov Koncert za violino in orkester v e-molu, op. 64.

Dejan Bravničar je že star znanec našega koncertnega občinstva. V Trstu je namreč nastopil že večkrat in lahko bi dejali, da smo nekako spremljali njegovo umetniško zorenje.

Prvič je nastopil v Trstu z orkestrom Slovenske filharmonije leta 1957. Leta 1961 pa je bil kar trikrat v našem mestu. Najprej je koncertiral z orkestrom naše Glasbene matice, nato je imel violinski recital v Slovenskem klubu, končno pa je v istem letu nastopil kot solist v gledališču Verdi s tržaškim simfoničnim orkestrom, ko je izvajal Čajkovskega koncert v g-duru. Poslednjič je bil v Trstu lani spomladi, ko je nastopil v Kulturnem domu, zopet z orkestrom naše Glasbene matice.

Dejan Bravničar se je rodil l. 1937 v Ljubljani. S sedmimi leti se je začel učiti violino. Po doseženi diplomi na Glasbeni akademiji v Ljubljani je dve leti nadaljeval svoje študije na konservatoriju P. I. Čajkovski v Moskvi pod vodstvom velikega mojstra in virtuoza Davida Ojstraha. Še kot študent Glasbene akademije v Ljubljani je mnogo koncertiral ne samo v vseh večjih jugoslovanskih mestih, temveč tudi na študentovskih koncertih v Anglji, Franciji in v Turčiji. Koncertiral je tudi za radio in televizijo.

Njegov veliki učitelj David Ojstrah mu napoveduje veliko bodočnost: «Bravničar je velik talent in bo postal še svetovno slaven (Globus, 2.II.1962, interview with David Oistrakh). To se vidi po uspehih na dosedanjih koncertih v Jugoslaviji, Avstriji, Italiji, na Poljskem in v Švici.»

Naj navedemo še nekaj ocen v evropskem tisku

Krakovski list «Gazeta Krakowska» pravi: «Dejan Bravničar nas je očaral s sijajem svojega nastopa in s popolnim obvladanjem svojega glasbila. Je violinist, ki ga je vredno slišati in poznati.»

Baselski list «National Zeitung» piše: «Dejan Bravničar je iz izvajanih del potegnil vse možnosti, ki jih nudijo, z občudovanja vredno naturnostjo, s popolno izraznostjo in z nedopovedljivo lepoto.»

Bernski list «Bernsche Tagesnachrichten» piše: «Violinist Dejan Bravničar je igral II. violinski koncert Sergeja Prokofjeva s sijajno tehniko, pri čemer smo se čudili, kako je mogel solist izvabiti temu liričnemu, skoraj romantičnemu delu, tako sijajne poteze.»

«L'Eco di Locarno» je ob njegovem nastopu v Asconi zapisal: «Solist Bravničar je igral s tolikšnim temperamentom in z resničnim mojstrstvom.»

O njegovem nastopu v tržaškem Verdiju je «Il Piccolo» zapisal: «...tehnično briljanten in bogat na izredni muzikalični občutljivosti.» «Il Gazzettino» pa je o istem njegovem koncertu v Verdiju dejal: «Nekaj stilistične plemenitosti njegovega velikega mojstra Davida Ojstraha je prešlo na tega mladega violinista, katerega odlikujejo kvalitete velikega izvajalca.»

Obeta se nam torej velik glasbeni dogodek, ki ga nikakor ne smemo zamuditi.

Zgodovinske perspektive na leto 1866

Reševanje «beneškega vprašanja» v evropskem okviru - Zaostalost beneških dežel v kmetijstvu tudi po letu 1966

2.

Na 43. kongresu Inštituta za zgodovino italijanskega preporoda v Benetkah so italijanski zgodovinarji skupaj z nekaterimi zgodovinarji tistih evropskih držav, ki so bile vmešane v reševanje 'beneškega vprašanja', ki se je začelo z mirom v Villafranca, in končalo leta 1866, razsvetlili nekatere plati tega zgodovinskega kompleksa. Del italijanskih zgodovinarjev pa je obravnaval še gospodarsko stanje v beneških deželah pred l. 1866 in v dobi po njem hkrati s spremembami določenih ustanov na Beneškem, ki so se pod vplivom priključitve k Italiji spremenile in tudi izgubile svoj prevladujoči pomen v takratni družbi.

V uvodnem predavanju je prof. Roberto Cussi s padovske univerze prikazal zaskrbljenost evropskih političnih krogov, da se ne bi z rešitvijo beneškega vprašanja zrušilo evropsko ravnotežje sil, ker bi s tem oslabela avstrijska državna moč. Prav za Avstrijo so si Angleži želeli, da bi ostala dovolj močna, da bi se ohranil status quo v osrednji Evropi pri hitri rasti Bismarkove Nemčije in pri pustolovskih posegih francoskega cesarja Napoleona III. Čeprav so v Evropi privoščili, da se Italija zedini in dobi še Benečijo, so pa bili proti temu, da bi Italija začela zaradi tega vojno akcijo, ki bi lahko prerasla v splošen oborožen konflikt. Angleški politični krogi so zato pritiskali na avstrijski dvor, da bi na miroljuben način rešil 'beneško vprašanje' in na miren način odstopil Beneško Italiji. Ni se čuditi, da je to vznevoljilo Avstrijo.

V tem pa je postalo na evropski mednarodni areni 'beneško vprašanje' sekundarnega pomena, ker se je težišče evropske politike premaknilo pod vplivom Bismarkovega združevanja Nemčije izven habsburških avstrijskih pozicij. Kot že prej in tudi kasneje se je italijanska diplomacija spretno izvila iz zavezništva s Francijo in se prav rada predala Bismarkovemu snubljenju, navezala najprej trgovske zveze z nemško konfederacijo, dosegla priznanje italijanskega kraljevstva, a od tega je bil le korak do vojaškega zavezništva z Nemčijo.

Leta 1866 je prišlo do vojne

Avstrijski direktor državnega arhiva dr. Rihard Flass je poudarjal, da miroljubni umik Avstrije iz Italije ne bi pomenil oslabitev Avstrije. Posebno spričo rastoče pruske nevarnosti bi Avstrija morala najti kompromisno rešitev glede Beneške. Avstrija je zamudila ugoden trenutek, ko bi si sama lahko izbrala trenutek za pameten umik.

Pogajanja med Nemčijo in Italijo so tekla dolgo in so nenehno nastajale težave spričo različnih političnih idej in pa medsebojnega nezaupanja in zato sta, kakor osvetljuje takratne italijansko-nemške odnose direktor nemškega inštituta v Rimu dr. Rudolf Lill, prav zaradi različnih gledišč po dunajski mirovni pogodbi Italija in Nemčija ubrali vsaka svojo nadaljnjo pot v evropski politiki. Italija je spet iskala zavezništvo s Francijo in Avstrijo, ki ji je bil njun pristanek v reševanju rimskega vprašanja nujno potreben. Brez pristanka njegovega apostolskega veličanstva Franca Jožefa in brez odhoda francoskih strelcev iz papeškega mesta ne bi mogla Italija zasesti Rima in ga postaviti za svoje prestolno mesto.

Po razlaganju francoskega glavnega arhivarja francoskega zunanjega ministrstva dr. Georgesa Dethana se je Napoleon III. znašel v zelo zapleteni situaciji. Menda ga je grizlo, da ni izpolnil pričakovanj svojega bivšega italijanskega zaveznika in mu ni že v mirovni pogodbi v Villafranchi dal beneških zemelj do Jadrana. Iskal je razne mirne rešitve, a brez uspeha. Končno pa je le moral ugrizniti v kislo jabolko italijansko-avstrijskega zavezništva spričo nemškega zedinjenja in podpirati to novo zvezo, proti kateri se je prej boril. Razumljivo pa je, da je bilo francosko javno mnenje zelo razočarano nad 'nehvaležnostjo' in 'nacionalizmom' Italije nasproti Franciji.

Končno se je k razčiščevanju zamotanih pobud v evropski diplomaciji oglasil še član angleškega državnega arhiva 'Record Office' v Londonu g. Noel Blakiston, ki je le potrdil že znano dejstvo, da je bil za italijansko vprašanje navdušen ne samo Foreign Office, ampak celotno angleško javno mišljenje.

Od proučevanja raznih mednarodnih silnic, ki so vplivale na potek 'beneškega vprašanja', se je približal k stvarnostim življenja v beneških deželah referat prof. Gabriela De Rosa na palermski univerzi: Pod avstrijsko zasedbo so se že množile pritožbe o zaostalosti kmetijstva v beneških deželah, o razdrobljenosti kmečkih posestev in predvsem o pomanjkanju kapitala za investicije v kmetijstvu. Tudi po l. 1866 se še nekaj desetletij ni spremenila situacija v kmetijstvu na boljše. Pelagra, bolezen nastala iz prekomernega hranjenja s koruzno moko, obupno stanje kmečkih delavcev, najemnikov, spolovinarjev in v Beneški Sloveniji ter po Karniji malih samostojnih kmečkih posestnikov, množično beračenje in razpadle kmečke vasi, vse to je ustvarilo pogoje za emigracijo, kakor hitro so se našle prekomorske dežele, ki so potrebovale veliko delovne sile.

Prekomorska emigracija iz beneških dežel, skupaj z emigracijo v evropske države, je bila prava revolucija za beneško podeželje. Profesor De Rosa je tudi prikazal, kako so novi italijanski zakoni zedinjene Italije pripravili ob ugled ustanovo župnije z njenim cerkvenim ključarstvom. Župnija se je sicer proti koncu prejšnjega stoletja vendarle toliko opomogla, da je lahko izpolnjevala svojo duhovno vlogo med kmečkim prebivalstvom beneških dežel.

Dva profesorja: Piero Pieri s turinske univerze in Fausto Fonzi s parmske univerze sta obdelovala znani problem, zakaj sta l. 1866 popolnoma odpovedali italijanska suhozemna vojska in mornarica in podala pri tem tudi objektivna mišljenja tujih vojaških strokovnjakov.

A. R.

Popoln polom ameriškega «Fuehrerja»

SAN FRANCISCO, 25. — «Šef» ameriškega nacističnega gibanja Rockwell je predvčerajšnjim doživel polom. Na nekem zborovanju, ki ga je bil sklical, ni mogel niti odpreti ust. Nacistični voditelj, ki je obljubil, da bo «črnski problem» v San Franciscu «kmalu rešil», je sklical zborovanje, na katerem je hotel prikazati svojo «linijo». Toda še pred njegovim prihodom je na trg, kjer bi moralo biti zborovanje, prišla množica ljudi, ki nikakor ne soglaša z njegovimi gledišči.

ODKRITJE NEKEGA MEHIŠKEGA DNEVNIKA

Tajinstveni književnik B. Traven je končno dovolil prvi intervju

Avtor cele vrste romanov in drugih literarnih del ni Nemec, pač pa po rodu iz Chicaga - Živi v prestolnici Mehike in je star 76 let

CIUDAD MEXICO, oktobra. — Uglednemu mehiškemu listu «Siempre» pripada izredna zasluga in čast, da so njegovi novinarji po dolgoletnih raziskovanjih odkrili in imeli prvi intervju s književnikom Travnom, torej pisateljem, ki je dal celo vrsto romanov in zgodb iz življenja Latinske Amerike in ki ga doslej nihče ni poznal. O njem se je veliko pisalo, toda praktično ni o njem vedel nihče nič, niti od kod je, niti koliko je star, niti to, kateri narodnosti pripada. Ni se vedelo celo niti to, kakšno je njegovo pravo ime. Mnogi kritiki, književniki in biografi so raziskovali ta izreden pojav v slovstvu. Nekateri so trdili, da je B. Traven Šved. Drugi so menili, da je Nemec in da mu je ime Bruno. Založniki njegovih del tudi niso bili zadovoljni z avtorjevim obnašanjem, ker so smatrali, da bi mu pripadala tudi Nobelova nagrada, seveda, če bi se otresel svoje anonimnosti. Samo ob sebi se razume, da je Travnovim založnikom bilo do tega, da bi prišel književnik na dan s svojim imenom, ker bi se uvrstil med kandidate za Nobelovo nagrado in bi se s tem možnost plasiranja njegovih del še povečala.

List «Siempre» je bil pred nekaj dnevi naglo razprodan. Kmalu zatem se je cela vojska domačih in tujih novinarjev zbrala v njegovem uredništvu, da bi od urednikov zvedela, kje se tajinstveni književnik krije. Sedaj, so menili, ko se je stvar razvedela, bi to bilo možno. Toda direktor časopisa in neki reporter sta dala svojim kolegom od drugih listov na vpogled svoje beležke razgovora s Travnom, vendar pa nista hotela izdati njegovega naslova.

«To je bil pogoj za sestanek in razgovor, da ne objavimo njegovega naslova, pa čeprav smemo hkrati reči, da živi Traven v našem mestu. Niti ene fotografije književnika ni v tem uredništvu.»

Direktor časopisa je nadaljeval: «Imela sva s seboj fotografski aparat, vendar nama Traven ni dovolil, da bi ga slikala.»

Traven je vendarle dovolil, da je reporter časopisa en samkrat fotografiral nedokončano oprsje, ki mu ga dela znani mehiški kipar Federico Canesi. Trenutno je to edina «posredna fotografija» velikega romanopisca, čigar dela so znana po vsem svetu.

Avtor znanih del «Upor obešencev», «Bele vrtnice», «Zaklad Sierre Madre» in številnih drugih je končno odkril svoje ime in priimek, imenuje se Traven Torsvan. Rodil se je 1890. leta v Chicagu in je že več let mehiški državljan.

«Z Nemčijo nimam nobene zveze — je rekel direktorju lista «Siempre» — razen tega, da je moja prva zgodba «Mrtvaška ladja» izšla najprej v Nemčiji. Bilo je to leta 1926.»

Traven sedaj z nasmehom na ustnicah posluša stare zgodbe in mnenja kritikov, češ da je on po poreklu Nemec. Nekoč se je govorilo celo, da je sin nemškega cesarja Wilhelma II. ali nekega bavarskega grofa. (Pred nekaj leti smo po nekem slovenskem listu poročali tudi članek, da je Traven slovenskega porekla). Kar zadeva svoje poreklo, Traven trdi naslednje:

«Ponosem sem, da izhajam iz zelo skromne in siromašne družine, ne pa iz aristokratske družine.» Prav tako je Traven izjavil, da so mu znana vsa ugibanja o njegovem poreklu. Znani so mu tudi njegovi «življenjepisi», o katerih pravi, da ni v njih prav nobene resnice.

Reporter mehiškega lista navaja še celo vrsto prič, ki so prisostvovale njegovemu razgovoru s tajinstvenim pisateljem. Reporter podrobno opisuje hišo in stanovanje, v katerem živi in dela «ta živahni starec», ki ga vsi prijatelji imenujejo enostavno «Hal». Pred kakimi desetimi leti se je Traven poročil z Mehikanko Roso Heleno Lujan, zr.o publicistko, ki je bila dolga leta njegova tajnica. Dve hčerki Travnove žene, ki izhajata iz njenega prvega zakona, sta svojega očima imenovali «Skiper» po junaku iz Travnove prve knjige «Mrtvaška ladja».

«Ta knjiga — pravi Traven — je tesno povezana z mojim življenjem in delno predstavlja tudi del mojega življenjepisa.»

«Živahni starec» srednje rasti, visokega čela in finih potez, z debelimi očali in s slušnim aparatom v desnem ušesu se je dokončno naselil v prestolnici Mehike že leta 1923. Tu je opravljal najrazličnejša dela, tudi najbolj preprosta in težaška. Hkrati pa je pisal knjige in iz te dobe izhaja njegova novela «Obiralci bombaža», ki je resnična zgodba iz življenja mehiških peonov. Iz Mehike tako rekoč ni nikoli odšel, razen ob kaki redki priložnosti, ko je n.pr. obiskal Berlin, seveda pred nastopom nacizma, in Pariz tik pred špansko državljansko vojno. Glede slednjega B. Traven pravi: «Republikancem sem ponudil vse svoje avtorske pravice, v želji, da bi jim pomagal v njihovi borbi proti nacizmu.»

Samo ob sebi se razume, da se v tem svojem prvem intervjuju reporter mehiškega lista «Siempre» ni mogel izogniti najbolj logičnemu vprašanju: «Zakaj nočete stopiti pred novinarje, zakaj nočete v javnost?»

Traven je reporterju odgovoril: «Enostavno zato, ker ne morem razumeti, zakaj hočejo ustvariti hrup okoli nekega pisatelja, zakaj morajo ljudje vedeti vse o njem, kdaj vstaja, kdaj zajtrkuje, če kadi ali pije in ali igra golf ali poker, če je oženjen ali ne. Smem reči, da bi bralcev nič ne razočaralo, če bi kaj zvedeli o mojem življenju, vendar smatram, da je važno moje delo, medtem ko jaz nisem važen. Dejansko nisem nič bolj pomemben od tiskarskega delavca, ki sestavlja tekst za mojo knjigo; od delavca, ki dela v tovarni papirja, kjer se proizvaja papir za mojo knjigo; niti od knjigoveza, ki moje knjige veže; celo niti od ženske, ki jih zavija ali od snažilke, ki briše pod v pisarni mojega založnika, in to ne glede na to, da če jih jaz pišem. In vendar nisem nikoli slišal, da bi se bil kak bralec ali kritik zanimal za življenjepis katerega koli tiskarskega delavca, knjigoveza ali delavke, odnosno snažilke.»

Na koncu še nekaj podatkov o pisatelju, ki ima za seboj že nad 500 izdaj v 36 jezikih:

Traven pri vseh svojih 76 letih dela s polno paro. Njegovo zadnje delo je izšlo letos v aprilu v New Yorku. Sedaj pripravlja vrsto zgodb v glavnem o Mehiki, in sicer o življenju delavcev in kmetov te dežele, ki je leta 1951 postala tudi njegova domovina, kjer je tedaj dobil tudi njeno državljanstvo.

BOŽA RAFAILOVIĆ

Slika s sodne razprave na Dunaju proti zločincema Wilhelmu in Johannu Mauerju, ki sta pobijala Jude v Stanislavovu. Proti njima priča Judinja Amalia Gottlieb.

Po sto letih šteje Beneška Slovenija prav toliko ljudi kot ob plebiscitu

Leta 1862 je izdal dr. Giandomenico Ciconi drugo izdajo svoje knjige 'Udine e la sua provincia' (Videm in videmska pokrajina). Dr. Ciconi je v tej knjigi le malo let pred l. 1866 zbral pomembne podatke o številu in gospodarskem stanju videmske pokrajine, ki nam v osnovnih obrisih podajajo stanje tudi v občinah Beneške Slovenije.

	štev. prebival.		površina	dohodek v avstr. lir.
	Čedadski okraj			
1. Občina Ahten,	2.707	(2911)	33.347 ha	28.365
2. Občina Stara gora	795		11.375 ha	8.923
3. Občina Prapotno	935		14.383 ha	11.306
4. Občina Tavorjana	2.511	(2.918)	33.418 ha	32.740
5. Občina Fojda	3.530	(4.100)	43.605 ha	47.217
	Špetrski okraj			
1. Občina Špeter	2.793	(2.842)	22.692 ha	27.368
2. Občina Dreka	1.312	(1.128)	12.825 ha	5.333
3. Občina Grmek	1.531	(1.645)	15.690 ha	9.590
4. Občina Ruonac	1.503		17.157 ha	8.062
5. Občina Sv. Lenart	2.163	(2.077)	25.516 ha	22.167
6. Občina Sovodnje	1.788	(1.741)	20.897 ha	9.713
7. Občina Srednje	1.514	(1.554)	19.036 ha	11.625
8. Občina Tarčet	1.828		29.721 ha	14.755
	Moženski okraj			
1. Občina Rezija	3.170	(2.830)	119.827 ha	13.590
	Huminski okraj			
1. Občina Ratenj	2.895	(3.701)	10.238 ha	32.031
2. Občina Montenars	1741	(1.065)	24.110 ha	10.980
	Tarčentski okraj			
1. Občina Cižerje	2.727		19.391 ha	15.539
2. Občina Brdo	2.021	(1.910)	46.055 ha	10.533
3. Občina Neme	3.475	(3.599)	31.298 ha	31.298
4. Občina Platišče	2.617	(2.258)	62.727 ha	17.796

Številke v oklepaju glede števila prebivalcev so na podlagi ljudskega štetja iz leta 1961, torej zadnjega, najnovejšega popisa prebivalstva, 99. let po štetju iz leta 1962. Občini Ruonac in Tarčet sta bili ukinjeni in je večina njunega ozemlja bila vključena v novo občino Podbonesec. Podbonesec je imel leta 1861 3.306 prebivalcev, torej približno toliko, kot obe bivši občini leta 1862, to je 3.331 prebivalcev. Podobno je bila ukinjena občina Stara gora in vključena v občino Prapotno, ki je imela 1961. leta 1.536 prebivalcev, a obe občini, Stara gora in Prapotno leta 1862 tudi približno toliko in sicer 1.730. Občina Čižerje je bila medtem ukinjena in priključena tarčentski občini.

Po stoletnem izseljevanju imajo vse občine Beneške Slovenije približno toliko prebivalstva, kolikor so ga imele 1862 leta. Največ prebivalstva so dosegle leta 1921, takoj po prvi svetovni vojni, nato je začelo število prebivalstva upadati pod fašizmom, se obdržalo v prvem povojnem popisu leta 1951 in nato začelo hitro padati zaradi izseljevanja in zmanjšanega števila rojstev. Nekaj let bo število prebivalstva še upadalo in bo padlo globoko pod število prebivalstva v letu 1862, ker bo trajalo še nekaj let, preden bodo dobili ljudje delo doma v neposredni bližini in pa tudi zaradi navadnega bežanja z zemlje v mesta, dokler ne porastejo dohodki kmetov in se ne povečajo civilizacijske udobnosti in standard življenja v vaseh Beneške Slovenije.

Sončne pege in višje cene

Sovjetski agronom A. Dolotov je ugotovil, da se vsakih enajst let ponavlja znatno slabša letina, se pravi, da je pridelek na splošno manjši in da se zaradi tega zvišajo cene kmetijskih pridelkov. Znanstvenik je iskal vzroke, piše francoski mesečnik «Science et Vie», in dognal zvezo s ciklom sončnih peg, ki prav tako traja približno enajst let. Naraščanje izbruhov na površju Sonca ovira mehanizem fotosinteze — pojasnjuje Dolotov — in škoduje razvoju rastlin.

RADIO VELEVIZIJE

SREDA, 26. OKTOBRA 1966

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila; 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Glasbila in barve; 12.15 Pomenek s poslušalkami; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba iz filmov in revij; 17.00 Tržaški mandolinski ansambel; 17.20 Zabavali vas bodo; 17.45 Nekaj jazza; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Schubert: Kvintet «Die Forelle»; 19.05 Kitarista Sabicas in Escudero, 19.15 Higiena in zdravje; 19.30 Zbor «Emil Adamič»; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; v odmoru: Knjižne novosti; 22.45 Sentimentalne pesmi.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.40 Drobci iz domače zgodovine; 13.50 Operna glasba; 14.15 Pianistka R. Lantieri.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 17.30, 19.15 — Poročila; 7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 10.15 Jula De Palma; 10.35 Romantične skladbe; 11.00 Celentanov klan; 11.15 Plošče; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Glasbeni zmenek; 12.00 in 13.00 Glasba po željah; 13.40 Moški zbor iz Sežane; 14.00 Glasbeni vrtiljak, 15.00 Popularne skladbe; 15.45 Od Soče do Drave; 16.20 Otroški kotiček; 16.45 Operna glasba; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Orkester Cichellero; 22.15 The Shadows; 22.35 Na programu Saint-Saens.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila; 8.30 Jutranji pozdrav; 8.45 Mednarodna folklora; 9.00 Operetni motivi; 9.20 Strani iz albuma; 9.35 Orkester; 10.05 Operna antologija; 10.30 Zvočni trak; 11.00 Popevke; 11.30 Jazz; 11.45 Pesmi, ki so v modi; 13.30 Solisti lahke glasbe; 15.10 Mali ansambli; 15.45 Nove pesmi; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Lisztove skladbe; 18.00 Književnost in umetnost; 18.30 Neapeljske pesmi; 19.05 Delovna Italija; 19.15 O morju in pomorščakih; 20.20 Verdijeva opera «Ples v maskah».

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila; 8.45 Poje Mario Zelinotti; 9.10 Elektronske orgle; 9.20 Dva glasova, dva stila; 9.45 Orkester Welk; 9.55 Veselo glasba; 10.35 Ital. plošče; 11.40 Skladbe za orkester; 14.05 Pevci na odru; 15.15 Izbrani motivi; 15.35 Pianist Baduraškoda; 16.00 Rapsodija; 16.38 Nove pesmi; 17.00 Neapelj, kakršen je; 17.35 Poljudna enciklopedija; 18.35 Enotni razred; 13.50 Vaši izbranci; 20.00 Glasbeno-govorni spored; 21.40 Plesna glasba.

III. program

18.30 Blochove skladbe; 18.45 Filozofski pregled; 19.00 Bartolozzijeve skladbe; 19.15 Koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Martinove skladbe; 21.25 O zelenju v mestih; 22.10 Šoštakovičeva simfonija št. 6.

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 — Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 8.55 Pravljice in zgodbe; 9.10 Novejša orkestralna glasba; 9.45 S. Mihelčič: Medved in čebele; 10.15 Violinist Vladimir Škerlak; 10.45 Človek in zdravje; 11.00 Turistični napotki; 11.15 «Na tujih tleh...»; 12.05 Zvočne miniature; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Cimarosa: Kapelnik; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Liszt in virtuozi; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Narodna glasba iz Anglije in Irske; 16.00 Vsak dan za vas; 17.35 Mladina sebi in vam; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Iz naših studiov; 18.45 Naš razgovor; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Ansambel Atija Sossa; 20.15 Komorni orkester in zbor radia Celovec; 22.10 Za ljubitelje jazza; 22.50 Literarni nokturno — D. Campana: Pesmi; 23.05 Plesna glasba.

Ital. televizija

17.30 Dnevnik; 17.45 Spored za najmlajše; 18.45 TV razprave; 19.45 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Almanah; 22.00 Sportna sreda, ob koncu dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 E. De Filippo v «Sogno di una notte di mezza sbornia».

Jug. televizija

9.40 in 14.50 TV v šoli; 10.35 in 15.45 Angleščina; 11.00 in 16.10 Osnove splošne izobrazbe; 16.55 Glasbeni pouk; 17.35 Poročila; 17.40 Volk in kozlički — lutke; 18.25 Obzornik; 18.45 Studio Sarajevo; 19.05 Gostje našega studia; 19.30 Mozaik kratkega filma; 20.00 Dnevnik; 20.35 Michelangelo — II. del; 21.30 Madrid: nogometno srečanje Real-Penarol; 22.15 Poročila.

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V SOVODNJAH

Zaprosili bodo deželni prispevek za gradnjo občinske dvorane v Sovodnjah

Osnutek predvideva 30 m dolgo in 17 m široko telovadnico, ki bo stala 25 milijonov 650 tisoč lir - Služila bo lahko tudi kulturnim prireditvam

V ponedeljek zvečer so se občinski svetovalci sovodenjske občine zbrali v svoji sejni dvorani na županstvu k izredni seji. Dnevni red je predvideval pet točk. med katerimi je bila najvažnejša prva, to je predlog za zidanje občinske telovadnice z deželnim prispevkom.

Seje se je udeležilo 13 svetovalcev in župan Jožef Češčut jim je orisal možnost, ki jo daje zadevni zakon, da občina lahko zaprosi za deželni prispevek pri posojilu, ki bi ga najela občina za zidavo občinske telovadnice. Po proračunu bi stala zidava takega poslopja 25 milijonov 650 tisoč lir in dežela naj bi na osnovi zadevnega zakona prispevala po pet od sto od tega zneska za dobo 25 let. Svetovalci so si ogledali tudi idejni osnutek poslopja, ki naj bi stalo poleg poslopja kmečko - delavske posojilnice v Sovodnjah. Dvorana naj bi merila 30 metrov v dolžino, 17 v širino in 7 metro v višino. V 7.20 metrov dolgem podaljšku pa bi namestili sanitarije in druge prostore.

O tem, za občino važnega vprašanja se je razvila živahna debata v katero so posegli Vid Primožič, Janko Cotič, Vilko Fajt, Danilo Ožbot, Hmeljak Miro, Salomon Tomšič in Franc Petejan, ki so se zanimali za podrobnosti glede prispevka dežele in glede gradnje te stavbe, ki bo lahko služila v športne pa tudi v kulturne namene. Vsi so soglašali s tem, da je gradnja take občinske dvorane zelo potrebna in bo v veliko korist vsem občanom. Zato so se soglasno izrekli za predlog ter izrazili željo, da bi deželna oblast čimprej odobrila zaprošeni prispevek.

Pravtako soglasno so odobrili predlog, naj se zaprosi ustanova Credito Fondiario iz Benetk za vpis jamstva, ki je potrebno za kritje posojila pri državni blagajni v Rimu.

Odobrili so nadalje prodajo 1397 m občinskega zemljišča Albinu Cijami in Sekulinu po 100 lir kv. meter, vendar mora to prodajo in ceno potrditi še pristojna oblast v Gorici. Glede obnove zavarovalne police za pohištvo in stroje v županstvu so odložili njeno obnovo, ker bodo prej omrežili glavna vrata, da bodo dosegli nižjo zavarovalno premijo, ki bi drugače znašala 15 tisoč lir letno.

Pod raznim se je razvilo precej debate glede občinske ceste, ki pelje iz Vasi ob Soči v smeri proti železniškemu podvozu in za katero še ne vedò točno, ali jo bo pokrajinska uprava z gradnjo nove ceste zaprla. Ker je ta cesta važna za domačine tega predela, bo občina vprašala pokrajinsko upravo za pojasnilo.

Neposredna letalska zveza Ronke-Rim

V soboto 29. oktobra bo v letališki postaji v Ronkah skupščina konzorcija za julijsko letališče, ki ji bo predsedoval prof. Ferrari, za odobritev proračuna za leto 1967. Konzorcij se mora namreč pripraviti za nove naloge, odkar je minister Scalfaro zagotovil državni prispevek, s katerim bo mogoče do poleta zgraditi nadaljnjih 500 metrov pristajalne steze, ki bo tako dolga 2.200 metrov. Tolikšna dolžina je potrebna za klasifikacijo OACI v kategoriji B, ki dovoljuje pristajanje vseh modernih letal evropskih linij.

S prihodnjim poletjem bodo namreč zelo povečali turistične polete, od katerih si nadejata večjih koristi zlasti Gradež in Lignano.

S 1. novembrom bodo uvedli neposredno letalsko zvezo Ronke — Rim brez postanka v Benetkah; letalo «Fokker» bo odletelo iz Ronk ob 7.25 ter priletelo v Rim ob 9. uri, v njem je 44 sedežev ter potuje z brzino 465 km na uro. Druga novost je ustanovitev letalske proge Ronke - Benetke z 18-sedežnim «Skyvanom», ki bo dovoljevala letalske zveze z vsemi severnoevropskimi linijami in Milanom.

Semaforska ureditev križišča Ul. V. Veneto in Terza Armata

V tej zimi bodo namestili semafor na križišču Ul. Vittorio Veneto in Terza Armata. Deloval bo nekoliko drugače kot ostali semafori v mestu. Kazal bo neprestano zeleno luč za voznike vseh prevoznih sredstev v eni ali drugi smeri po Ul. Vittorio Veneto, se pravi proti bolnišnicam ali od njih proti mestu. Kakšnih 50 metrov od križišča v Ul. Terza Armata in v Ul. Scuola Agraria bodo položili na cestišče neke vrste prag, ki bo spravil v pogon elektronski mehanizem za spremembo luči na semaforu. V trenutku, ko bo avtomobil ali tudi kolesar zapeljal čezenj, se bo za voznike v Ul. V. Veneto najprej prižgala rumena, potem pa rdeča luč; istočasno se bo prižgala zelena luč v Ul. Terza Armata in Scuola Agraria. Gorela bo točno odmerjen čas, da bodo mogla vozila skozi križišče po preteklu katerega se bo spet prižgala zelena luč za Ulico V. Veneto.

Takšen elektronski mehanizem je morala občinska uprava namestiti zavoljo tega, ker država ni ugodila njeni prošnji za spremembo prednosti na križišču. Na takšen način bo zagotovljena vozilom v smeri proti bolnišnicam prosta pot, istočasno pa se bo povečala tudi prometna varnost, ki pri sedanji ureditvi križišča z varnostnimi zrcali in trikotniki ni bila zadovoljiva.

Odprli so lekarno INAM v Ul. V. Veneto

V novem sedežu INAM v Ul. Vittorio Veneto so odprli novo lekarno, ki je odprta za zavarovance v Gorici in Sovodnjah.

VPRAŠANJE SVETOVALCA KPI ODV. BATTELLA

Odpravnina direktorja hranilnice je znašala 189 milijonov lir?

Svetovalec predlaga odpravo določil, ki omogočajo tako visoke odpravnine

Komunistični svetovalec odv. Nereo Battello je poslal županu Gorice interpelacijo, s katero želi pojasnila o resničnosti govoric, ki so se razširile v finančnih in tudi drugih krogih v našem mestu, da naj bi bivši direktor Hranilnice v Gorici prejel 189 milijonov lir odpravnine ob zakasnjeni upokojitvi, kateri je sledilo zaupanje mesta plačanega svetovalca. Tolikšna likvidacija je bila mogoča s pomočjo sistema kapitalizacije pokojnine, ki se o njeni zakonitosti in pravičnosti razpravlja v parlamentu ter je bil vložen tudi zakonski osnutek za odpravo ogromnih odpravnin, kakor je bilo na primer tudi s poslancem Robertijem pri INAIL, ker niso v skladu z delavskimi pokojninami.

Z interpelacijo hoče izvedeti, kakšno je bilo stališče občinskega predstavnika v upravnem svetu hranilnice, če je sklep odobrila Banca d'Italia in če v demokratičnem sistemu obstajajo ali ne takšne nenormalne situacije socialne krivičnosti, ki jih uzakonjujejo nekatere ustanove.

Svetovalec ob koncu zahteva, naj župan čimprej predlaga občinskemu svetu odobritev resolucije, da se takoj odstranijo določila, ki omogočajo pretirane odpravnine, zakaj mesečne pokojnine so v takšnih primerih popolnoma primerne za svobodno in dostojno uživanje funkcionarjevega pokoja.

Sindikalna vest

FILCA-CISL sporoča, da je Confindustria sklicala stranki za obnovitev kolektivne delovne pogodbe za delavce podjetij, ki proizvajajo cementne izdelke. Sestanek bo 31. oktobra.

Trčenje treh vozil zaradi luže na cesti

Včeraj nekaj po 11. uri se je pripetila na Cesti Madonnina del fante prometna nesreča, v kateri so bili udeleženi trije osebni avtomobili. Nihče izmed potnikov se ni ranil, vozila pa so utrpela dokajšnjo škodo. Nesrečo je zakrivila luža, ki je zavoljo naliva nastala na cestišču.

Šofer fiata abarth 850 GO 33951 Ovidio Dilena, star 42 let, doma iz Marivna, se je nekaj pred poldne peljal iz Gradiške v mesto. Zapeljal je v lužo, ki je povzročila hudo trenje in izgubo nadzorstva nad vozilom. Abarth je zapeljal na levo stran ceste v dva nasproti vozeča avtomobila, fiat 600 GO 15921 43-letnega Luigija Bertosa iz Farre ter opel kadet 1.000 z registracijo TS 67042, ki ga je vozil 26-letni Marko Bregant iz Gorice, Ul. Brigata Casale. Abarth je najprej od strani oplazil fiat, potem pa še kadet. Kadet je utrpel malenkostno škodo, ostali vozili pa sta se dokaj obtolkli ob straneh.

HUDA NESREČA V VILLESSAH

V jarku za kanalizacijo je zasulo tri delavce

V goriški bolnišnici so pridržali na zdravljenju dva po 30 in enega za 8 dni

Včeraj dopoldne okrog 10. ure se je pripetila na Trgu Dante v Villessah huda nesreča, pri kateri so bili ranjeni trije delavci in med njimi dva precej hudo.

Ob tisti uri so poklicali v Villesse goriške gasilce, naj pridejo na pomoč s potrebnimi pripomočki, ker se je pri polaganju cevi za novo kanalizacijo odkrušil kos od dežja razmočene gramozne stene ob strani globokega kanala in zasul tri delavce podjetja F.lli. Manzato iz Ceggie pri Benetkah, ki je od občinske uprave v Villessah prevzela to delo. Gasilci so takoj odšli in se lotili reševanja dveh delavcev, ki sta bila zasuta z materialom in je obstajala nevarnost, da se ne bi pod težko gmoto zadušila. Tretji od delavcev pa je imel še toliko časa, da je skočil v veliko cementno cev ter se skozi njo rešil na prosto.

Okrog 11. ure so vse tri pripeljali z avtom Zelenega križa v goriško civilno bolnišnico. Tam so zdravniki ugotovili 41-letnemu Giuseppeju Trevisanu iz Ceggie močno stisnjen prsni koš in znake zadušitve; pridržali so ga za 30 dni na zdravljenju. Drugi delavec, 46-letni Edoardo Pelos iz Romansa, ima rano na lobanji, pretres možganov in zlom leve rame ter bo prav tako ostal v bolnišnici 30 dni. Tretji delavec, 37-letni Trento Carer iz Ceggie, ki se je rešil skozi cev, pa se bo zdravil samo 8 dni za rano na lasišču in za pretres možganov.

Gasilci v borbi proti hišnim poplavam

Včeraj ponoči in dopoldne je tudi v Gorici precej močno deževalo in posledica je bila, da je voda vdrla v nekatere hiše in kleti ter so morali poklicali gasilce na pomoč.

Ob 8.25 so morali v hišo št. 45 v Ul. Romana v Ločniku, kjer je zaradi zamašenih odtočnih kanalov na cesti voda vdrla v pritlično stanovanje in povzročila okrog 20 tisoč lir škode. Gasilci so s črpalko odpravili vodo iz stanovanja, za kar so potrebovali skoro dve uri dela.

Nekaj pred poldnem so morali v Ul. Brigata Re 56, kjer je voda vdrla v klet Marije Dogut, kjer pa ni povzročila mnogo škode in so vodo kmalu izpumpali.

Nekaj po 12. uri so jih klicali tudi v Ul. Giustiniani 20, kjer je tudi vdrla voda v klet gostilne Monteverde in so jo morali črpati skoro eno uro iz nje.

Popoldne so odšli še na dva kraja; najprej v Ul. Monte Cucco, kjer je voda vdrla v klet Giovannija Sedanija, potem pa še v Ul. Sv. Gabrijela, kjer je voda s ceste vdrla v klet zgradbe Štefana Hojaka ter jo poplavila do višine 40 cm.

Z avtom treščil v ograjo mosta

Trije ranjenci so obračun prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj popoldne pri Villi Vicentini, kjer je avtomobil fiat 1100 GO 31292, ki ga je proti Tržiču vozil 32-letni Maurizio Bozzolan iz Ronk, Ul. Raparoni 3, zdrvel s ceste in treščil v kamnito ograjo mosta nad nekim kanalom. V avtu sta se poleg Bozzolana peljala tudi 21-letni gradbeni podjetnik Josip Kosič iz Doberdoba 3 in 51-letni Emilio Vrech iz Štarancana, Ul. Begliano 3. Vsi trije potniki v avtu so se pri trčenju hudo pobili. Najhuje se je ponesrečil Kosič, ki si je polomil leva rebra in si poškodoval vranico. Takoj po sprejemu v bolnišnico, so ga operirali in če ne bodo nastopile komplikacije, bo okreval v 20 dneh. Tudi ostala dva ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico v Tržič in se bosta morala zdraviti vsak po 15 dni zaradi več udarcev in ran po prsih, zlomov reber in nosnih kosti.

Preiskavo o nesreči so vodili agenti policije iz Cervinjana, ki so tudi poskrbeli za odstranitev poškodovanega avta.

Šport šport šport

PO SINOČNJEM DRUGEM DNEVU TEKMOVANJA

Sandi Pertot (Cankar) zmagovalec v streljanju SŠI

F. Vitez drugi, L. Abram tretji v končni lestvici

Tudi sinoči je bilo precej živahno v dvorani stadiona «Prvi maj», kjer so se med drugim delom tekmovanja v streljanju SSI pomerili predstavniki Cankarja in Škamperla. Prijavljenih je bilo 90 strelcev, nastopilo jih je 36, uvrstilo pa 20. To pa zaradi novega sistema, ki ga je prirediteljski odbor letos prvič uvedel z edinim namenom, da pospeši potek tekmovanja. Seveda nekaterim ta način ne prija, saj so bili mnogi, sicer solidni strelci, izločeni, ker pač niso dosegli določene norme, že po prvih petih strelih.

Sinoči je zmaga nepričakovano pripadla predstavniku Cankarja Sandiju Pertotu, ki je dosegel 82 od 100 možnih točk. Pertot je tako osvojil naslov pred klubskim tovarišem Frankom Vitezom, medtem ko je tretje mesto v končni lestvici pripadlo po zaslugi Lojzeta Abrama Škamperlu. Zanimivo je, da se je zmagovalec prvega dne Stanko Grgič (Zarja) uvrstil v končni lestvici šele na osmo mesto.

Izidi sinočnjega tekmovanja so naslednji:

1. SANDI PERTOT (Cankar) 82 t.
2. Franko Vitez (Cankar) 81
3. Lojze Abram (Škamperle) 80
4. Lucijan Kovačič (Škamp.) 79
5. Livio Jankovič (Cankar) 78
6. Mario Sušteršič in Marino Dovgan (oba Škamperle) 77
8. Bruno Černivec (Škamperle) 75
9. Lado Guštin (Škamperle) 74
10. Stojan Udovič in Franko Drasič (oba Škamperle) 73
12. Miro Ženic (Škamperle) in Milan Babič (Cankar) 70
14 Jurij Dovgan (Škamperle) 69
15. Ljubo Jančar (Cankar) 68
16. Sergij Udovič (Škamperle) 64
17. Emil Gombač (Škamperle) 59
18. Aleksander Košuta (Cankar) 57
19. Edi Počkaj (Cankar) 51
20 Pino Mahorčič (Škamperle) 49

Koncna lestvica po dveh dneh tekmovanja moških v streljanju je naslednja:

1. **SANDI PERTOT (Cankar) 82**
2. **Franko Vitez (Cankar) 81**
3. **Lojze Abram (Škamperle) 80**
4. **Lucijan Kovačič (Škamperle) 79**
5. **Livio Jankovič (Cankar) 78**
6. **Mario Sušteršič in Marino Dovgan (oba Škamperle) 77**
8. **Bruno Černivec (Škamperle) in Stanko Grgič (Zarja) 75**
10. **Lado Guštin (Škamperle) 74**
11. Stojan Udovič in Franko Drasič (oba Škamperle) 73
13. Luciano Vizintin (Sokol) 72
14. Leo Kralj (Zarja) in Milan Škabar (Repen) 71
16. Miro Ženic (Škamperle), Mirjam Fonda (Zarja), Milan Babič (Cankar) in Mario Kralj (Kras) 70
20. Jurij Dovgan (Škamperle), Mario Gojmir (Zarja) in Ivan Lukša (Kras) 69
23. Ljubo Jančar (Cankar), Branko Guštin (Repen) in Luciano Peric (Repen) 68
26. Janko Budin (Kras) in Ugo Ferluga (Opčine) 67
28. Danilo Majcen (Barkovlje) in Franjo Bole (Opčine) 66
30. Rihard Rencelj (Zarja), Erminij Ambrozet (Sokol) in David Sossol (Dom Gorica) 65
33. Sergij Udovič (Škamperle) 64
34. Emil Marc (Zarja) 60
35. Emil Gombač (Škamperle) in Mirjam Žagar (Zarja) 59
37. Aleksander Košuta (Cankar) in Branko Družina (Breg) 57
39. Edi Počkaj (Cankar) 51
40. Ivan Kocman (Kras) 50
41. Pino Mahorčič (Škamperle) 49

KOŠARKA — TURNIR SŠI

Savo Spacal še vedno najboljši strelec

Na turnirju je do danes nastopilo 79 igralcev

Polfinalni tekmi košarkarskega turnirja SSI sta nam prinesli veliko presenečenje: poraz Barkovljanov, ki so bili na papirju premočno favoriti ne samo za zmago proti Škamperlu, temveč tudi za osvojitev prvega mesta na tem turnirju. Pred srečanjem Barkovlje A - Škamperle pa sta se spoprijeli ekipi Cankarja A in Doberdoba. Po izenačeni in tehnično zadovoljivi igri so se uveljavili goriški predstavniki, ki so tokrat lahko razpolagali z Gergoletom Maksom, ki je odločilno pripomogel k zmagi. Tekmi si je ogledalo rekordno število ljudi, približno 300.

Od štirih polfinalistov se je ekipa Škamperla poslužila največjega števila igralcev (8), da igralca sta zamenjali ekipi Cankarja A in Barkovelj A. Doberdobci pa so nastopili s šestimi igralci

Tokrat je bilo doseženih tudi največ košev od vseh štirih večerov košarke, in sicer 225. Cankar A je edina ekipa, ki je zmagovito zaključila prvi del igre in nato klonila v drugem polčasu. Cankarjaši so namreč vodili po prvih 20 minutah 37:35, nato pa so se morali vdati Doberdobcem z 69:83.

Rezultati do finala:

1. Izločilni srečanji
   Rojan - Kras 78:14 (34:3)
   Barkovlje B - Breg 72:7 (33:4)
2. Izločilni srečanji
   Škamperle - Rojan 48-43 (25:24)
   Doberdob - Sokol 54:31 (23:14)
3. Izločilni srečanji
   Cankar A-Barkovlje B 47:45 (28:24)
   Barkovlje A-Cankar B 111:14 (44:7)

Polfinalni tekmi
Doberdob-Cankar A 83:69 (35:37)
Škamperle-BarkovljeA 53:50 (27:21)
Finalista sta torej Doberdob in Škamperle.

Za tretje mesto pa se bosta spoprijeli ekipi Cankarja A in Barkovelj A. Obe srečanji bosta 1. novembra.

Lestvica najboljših strelcev, ki so dosegli najmanj 20 točk, je utrpela nekaj sprememb. Na lestvici ni več člana Barkovelj Vodopivca, ki je v tekmi s Škamperlom dosegel le 6 točk. Tudi Savo Spacal ni mogel ponoviti podviga, ko je dosegel proti Cankarju B 65 točk. Tokrat je bil za polovico manj uspešen, 32-krat. Kljub temu pa je Barkovljan še vedno nedosegljiv v lestvici najboljših strelcev, ki je:

1.	SAVO ŠPACAL (Barkovlje	48,5 t.
2	Lakovič (Doberdob)	35
3.	Zavadlal (Rojan)	32,5
4.	Kafol (Barkovlje B)	24
5.	Prinčič (Doberdob)	20,5

Lestvica ekip, ki imajo najboljšo razliko v točkah, pa je naslednja:

1. Barkovlje A	161:61	94	t. razlike
2. Doberdob	137:100	37	
3. Škamperle	101:93	8	
4. Cankar A	116:128	— 12	

Na turnirju je nastopilo skupno 79 košarkarjev, ki so bili porazdeljeni med posamezna društva tako: Kras 10, Breg 7, Sokol 9, Cankar A 9, Cankar B 10, Barkovlje A 7, Barkovlje B 8, Škamperle 10 in Doberdob 9.

—edson—

V petek v Ul. della Valle

Lesonit v gosteh peterke Hausbrandta

V petek ob 21. uri bodo imeli ljubitelji košarke priložnost prisostvovati zanimivemu srečanju med peterkama domačega Hausbrandta in slovenskega prvaka Lesonita iz Ilirske Bistrice. Tekma bo v telovadnici v Ul. della Valle.

Košarkarji Lesonita se bodo po gostovanju v našem mestu odpeljali v Videm, kjer bodo imeli v soboto prijateljsko tekmo s peterko Snaidera.

Peterka Mivarja v ženski A ligi?

Presenečenja v ženski košarkarski A ligi so se začela še pred samim začetkom tekmovanja. Milansko moštvo Zaiss je sporočilo, da zaradi pomanjkanja denarja ne bo nastopilo v najvišji konkurenci. Društvo Zaiss namreč ni bilo zadovoljno z lanskimi rezultati tega moštva, ki se je sicer rešil izpada in zasedel mirno mesto na sredini lestvice, in je napovedalo, da ne bo več podpiralo športnega udejstvovanja peterke.

To nas ne bi preveč zanimalo, ko bi ta odstop ne odprl vrata v najvišjo konkurenco tržaški peterki Mivarja, ki je lani končalo prvenstvo na predzadnjem mestu in je zato izpadlo v B ligo. Italijanska košarkarska zveza je sporočila vodstvu tržaškega kluba, da lahko pošlje vpisnino. Seveda pa je tudi tržaški klub pred mnogimi problemi, ker se je pripravljalo le za B ligo in je temu primerno sestavilo ekipo. Obstaja zato vprašanje ali bo moštvo lahko nastopilo v A ligi. Ko bi se tudi Tržačanke odpovedale, bo zveza povabila peterko Omsa za to pa imajo pravico nastopa Ultravox in Messina.

UK

MEDNARODNI NOGOMET

Drevi (tudi po TV) Real-Penarol

MADRID, 25 — Nad 100.000 oseb bo jutri prisostvovalo na stadionu «Bernabeu» povratni finalni tekmi za medcelinski pokal prvakov med Real Madridom in Penarolom. V prvi tekmi so Madridčani klonili domačinom z 2:0, zaradi česar se bodo skušali jutri oddolžiti še z večjim rezultatom.

Špansko moštvo bi moralo nastopiti v postavi Betancourt, Calpe, De Felipe, Sanchis, Pirri, Zoco, Serena, Amancio, Grosso, Velasquez in Gento, medtem ko bo trener Penarola poslal na igrišče postavo Mazurkiewic, Leczano, Varela, Gonzales, Goncalvez, Gaetano, Abbadie, Rocha, Spencer, Cortes in Joya.

Tekmo bo prenašala tudi italijanska televizija in sicer na prvem kanalu z začetkom ob 22. uri.

* * *

ODENSE, 25. — Napoli je danes prepričljivo premagal v prvi tekmi drugega kola turnirja za pokal sejemskih mest dansko enajsterico Odense B 1909 s 4:1 (2:0). Gole so dosegli: v 7' in 14' p.p. Sivori, v 3' d.dp. Haastrup, v 5' Altafini, v 17' Canè. Povratna tekma bo 2. novembra v Neaplju.

* * *

Ostali izidi tekem za pokal sejemskih mest so naslednji:

V Bordeauxu GAND (Belgija) - BORDEAUX 0:0. Belgijsko moštvo, ki je zmagalo v prvi tekmi se je uvrstilo v nadaljnji del turnirja.

V Barceloni DUNDEE UNITED (Škotska) - BARCELONA 2:1 (1:0)

V Valenciji VALENCIA - CRVENA ZVEZDA (Beograd) 1:0 (0:0)

V Antwerpnu KILMARNOCK (ŠKotska) - ANTWERPEN 1:0 (1:0)

V Burnleyu BURNLEY - LAUSANNE 5:0. Angleško moštvo, ki je zmagalo tudi v prvi tekmi s 3:1, se je uvrstilo v tretje kolo turnirja.

NAMIZNI TENIS

Organizator 9. SŠI obvešča, da se bo turnir v namiznem tenisu nadaljeval v petek 28. t. m. z naslednjim sporedom:

20.30 ženske dvojice, mešane dvojice
21. člani ženske
21.30 moške dvojice

Namiznoteniški turnir se bo zaključil s finalnimi tekmami za prvo in za tretje mesto v ponedeljek 31. t.m. zvečer z začetkom ob 20.30.

Kino

Gorica

VERDI. 17.00: «La nave dei folli», V. Leigh in J. Ferrer. Ameriški film; mladini pob 14. letom prepovedan.

CORSO. 17.15: «F.B.I. Operazione gatto», H. Mills in G. D. Jones. Ameriški barvni film.

MODERNISSIMO. 17—22.30: «La camera blindata», D. Nesbitt in C. Gordon. Angleški film.

VITTORIA. 17.15—21.30: «Vames Gringo!», Jeff Chandler in Fier Parker; ameriški film v barvah.

CENTRALE. 17.00: «Un mare di guai», Charles Chaplin.

Tržič

AZZURRO. 17.30—22: «Salomone e la regina di Saba», G. Lollobrigida in J. Brynner; ;v kinemaskopu in barvah.

EXCELSIOR. 16—22: «La vendetta degli Apache», v barvah.

PRINCIPE. 17.30—22: «Jonny chitar», E. Borgnine, v barvah.

SAN MICHELE. 19—22: «Non son degno di te», Morandi.

Ronke

EXCELSIOR. 19—22: «Apollo Kappa», Stan Laurel in Oliver Hardy.

RIO. Zaprt.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLETTI, na Travniku št. 14, tel. 29-72.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja 18,4 stopinje ob 14.30, najnižja 14,8 stopinje ob 7.15; povprečne vlage 85 od sto; od polnoči do poldne je padlo 37,4 mm dežja.

W. SOMERSET MAUGHAM — 34.

ČUDOVITA ŽENSKA

Svoj nastop sta zaključila s prizorom, katerega sta v raznih prigodah večkrat skupaj igrala in jima je zagotavljal uspeh. Šlo je za neko igro Čehova v angleščini. Ko je bila stvar najbolj napeta, pa sta začela govoriti v taki angleški latovščini, da se je slišalo kakor ruščina. Julija je vložila v igro ves svoj smisel za tragično, vendar je s pretiravanjem vse spremenila v grotesko, učinek pa je bil neznansko burkast. V igro je vnašala resnično duševno trpljenje in se obenem hihitala sama sebi. Gledalci so se valjali po stolih, se grabili za trebuhe in stokali od smeha. Julija morebiti še nikoli ni tako dobro igrala. Igrala je za Toma in samo zanj.

«Videl sem Saro Bernhardt in Rejano,» je govoril minister, «gledal sem Duse in Ellen Terry in gospo Kendal. Nunc dimittis.»

Julija se je vsa blesteča zavalila v naslanjač in izpila kozarec šampanjca.

«Glavo stavim, da sem jo Rogeru odlično zasolila,» si je mislila z zadoščenjem.

Toda ko je naslednjega jutra vstala, sta bila Roger in Tom kljub vsemu že odšla igrat golf, medtem ko je Michael odpeljal Dennorantova s sabo v mesto. Julija je bila utrujena; ko sta se fanta vrnila h kosilu, jo je stalo precej truda, da je ostala vedra in zgovorna. Popoldne so vsi trije odšli na veslanje, vendar se Julija ni mogla znebiti občutka, da sta jo vzela s seboj zgolj iz vljudnosti. Z žalostjo je pomislila, kako se je veselila Tomovega dopusta. Zdaj je štela dni do njegovega odhoda. In ko je stopila v avto, da se bo odpeljala v London, je začela laže dihati. Ni se jezila na Toma; vsa ozlovoljena se je jezila nase, da je tako strašno izgubila oblast nad svojimi čustvi. Brž ko je stopila v gledališče, je na mah izginila njena potrtost in spet se je počutila, kakor da se je prebudila iz hudih sanj. Tu, v svoji garderobi, je spet našla samo sebe, dogodki iz vsakdanjega življenja so bledeli in postajali nepomembni. Tu se ji pravzaprav ne more nič hudega pripetiti, v zatišju tega okolja se počuti popolnoma sproščena.

Tako je minil prvi teden. Michael, Roger in Tom so se zabavali, se kopali, igrali tenis in golf ter veslali po reki. Preostali so samo še štirje dnevi, samo še trije dnevi.

(«To bom še vzdržala. Ko se vrnemo v London, bo spet vse drugače. Z ničimer ne smem pokazati, kako sem nesrečna. Pretvarjati se moram, kakor da je vse v najlepšem redu.»)

«Tokrat smo imeli neverjetno srečo z vremenom, kajne?» je dejal Michael. «Tom je pri vseh imel precej uspeha. Škoda, da ne more ostati še kakšen teden.»

«Da, škoda.»

«Tom je prijeten prijatelj za Rogera. Vseskozi je stvaren in razumen angleški deček.»

«Da, vsekakor.» («O, ti nesrečni butec, butec, butec.»)

«Pravi užitek ju je opazovati, kadar jesta.»

«Da, zdi se mi, da sta odlična jedca.» («Da bi se zadavila.»)

Tom bi se bil moral vrniti v mesto v ponedeljek s prvim vlakom. Za nedeljo so jih povabili na kosilo Dexterovi, ki so imeli hišo na Bourne Endu. Tja naj bi se odpeljali z motornim čolnom, vrnili pa bi se na večerjo. In zdaj, ko je že vse mimo, je bila Julija zadovoljna sama s sabo, ker ni niti enkrat z najmanjšim gibom izdala svoje razdraženosti. Bila je prepričana, da Tom niti ne sluti, kako zelo jo je razžalostil. Sicer pa je Tom še na pol otrok in ona mora biti z njim popustljiva, saj je naposled že toliko v letih, da bi mu bila lahko mati. Vsekakor je nespametno, da je tako šibka, toda tako je in pri tem si ne more pomagati. Predvidela je, da niti poslovilnega večera ne bo mogla preživeti z njim na samem, čeravno bosta prisotna samo Michael in Roger. Kvečjemu se bo po večerji z njimi nekoliko sprehodila po vrtu.

«Ali se Tom sploh tega zaveda, da me ni, odkar je tu, niti enkrat poljubil?»

Mogoče bo nanesla priložnost, da se bosta skupaj vozila s čolnom. Božansko bi bilo ležati nekaj minut v njegovem objemu; to bi ji bilo zadoščenje za vse.

Družba, ki se je bila zbrala pri Dexterovih, so bili v glavnem igralci, Grace Hardwill, Archijeva žena, je nastopila v neki opereti in prisotna je bila cela truma mladih lepih deklic, ki so v tej opereti plesale. Julija je zelo naravno igrala vlogo boginje, ki se zadržano prilagaja okolici. Bila je ljubezniva z mladimi damami platinastozlatih las, ki so kot statistke zaslužile po tri funte na teden. Veliko gostov je imelo s sabo fotoaparate in Julija je milostno dovolila, da so jo fotografirali v družbi z drugimi gosti. Navdušeno je ploskala, ko je Grace Hardwill ob spremljavi skladatelja pela svoj priljubljeni kuplet. Prisrčno, kot vsi drugi, se je smejala, ko jo je komičarka posnemala v eni izmed njenih najboljših vlog. Vsi so bili veseli, burni in prijetno sproščeni. Julija se je imenitno zabavala, toda ob sedmi uri ji ni bilo žal oditi. Ravno se je hotela gostiteljem najprisrčneje zahvaliti za prijeten dan, ki ga je preživela pri njih, ko se je pojavil Roger.

«Ah, mama neka družbica odhaja v Maidenhead na večerjo in ples. Želijo, da bi šla z njimi tudi Tom in jaz. Menda nimaš nič proti?»

Kri ji je planila v obraz. Ni se mogla obvladati in odgovorila mu je nekam pikro.

«Toda, kako se bosta vrnila?»

«Se bo že našla kakšna priložnost. K nekomu bova prisedla.»

Gledala ga je brez moči. Ni vedela, kaj naj bi rekla.

«Tam bo strašno veselo. Tom je kar nor od želje, da bi šla.»

Srce ji je omrtvelo. Le z veliko muko se je zadržala, da ni napravila scene. Premagala se je.

«Prav, dragi moj. Samo da mi ne prideta pozno domov. Mislita na to, da Tom jutri zgodaj odpotuje.»

Tom se jima je bil medtem približal. Slišal je zadnje besede. «Saj nama ne boste zamerili, kajne?» jo je vprašal.

«Kaj še. Upam, da se bosta prijetno zabavala.»

Nasmehnila se mu je vsa ožarjena, le oči so ji bile trde od gneva kakor jeklo.

«Jaz sem pravzaprav zadovoljen, da sta dečka odšla,» je rekel Michael, ko sta se z Julijo usedla v motorni čoln. «Že celo večnost nisva imela niti enega večera čisto sama zase.» Stisnila je pesti, ker ni mogla zakričati, naj zapre ta svoja neumna usta. Kipela je od gneva. Kar se je zgodilo, ji je bilo odveč. Celih štirinajst dni jo je Tom puščal vnemar, čutil ni niti dolžnosti, biti vljuden, ona pa se je obnašala kakor angel. Na vsem svetu ni bilo ženske, ki bi pokazala več potrpežljivosti. Vsaka druga bi ga bila obvestila, naj ne računa več, da je zaželen gost, če ne ve za najnavadnejša pravila dostojnosti. Sebičen, neumen in povprečen je. Vzbudila se ji je želja, da še ne bi odpotoval, ker bi si tako lahko privoščila veselje, da ga s prtljago vred vrže iz hiše. In kaj vse si je dovolil! Z njo ravna kakor s kakšno revno uradnico iz Cityja! Pesniki, ministri in plemenitaši so se z radostjo izneverjali najresnejšim dolžnostim, če se jim je ponudila priložnost, da kosijo z njo. Tom pa jo je zapustil in odšel na ples z jato oksidiranih plavolask, ki nimajo niti pojma o gledališki umetnosti. Že iz tega se vidi, kako je neumen. Človek bi pričakoval od njega vsaj malo čuta hvaležnosti. Vse, tudi obleke, ki jih je nosil, mu je plačala. Ali mu ni prav ona darovala zlate tobačnice za cigarete, s katero se toliko ponaša? Tudi prstan, ki ga je nosil.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1, II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajne se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst